

*Knihy jsou pro lidi tím, čím
jsou pro ptáky křídla.*

John Ruskin

Čtenář roku 2022

Letos poprvé jsme se rozhodly za Městskou knihovnu v Horšovském Týně udělit titul Čtenáře roku 2022. Pro zvolení nejlepšího čtenáře jsme si zvolily 3 kritéria, a sice počet návštěv knihovny za uplynulý rok, počet přečtených knih a počet přečtených stránek. Po pečlivém srovnávání a přepočítávání jsme našly čtenářky tři. Každá z nich vynikla v jednom z těchto kritérií.

Těmto třem čtenářkám roku velmi děkujeme za přízeň naší knihovně. Jsme rády, že chodí právě k nám, vždycky je rády vidíme. A doufáme, že nám svoji přízeň zachovají i nadále.

Tři čtenářky roku 2022 jsme se rozhodly ocenit v Březnu – měsíci čtenářů. Slavnostní předání titulu se uskutečnilo 21. března 2023. Jsme velmi rády, že pográtulovat k titulu přišel starosta Ing. Holeček. Kromě gratulace obdržely oceněné dárek a přichystané bylo malé pohoštění.

Třem oceněným čtenářkám roku 2022 moc gratulujeme. Děkujeme panu starostovi za předání ocenění a za to, že nám poskytl krátký rozhovor o jeho vztahu k četbě a knihám.

statistiky čtenářek roku za rok 2022:

Libuše Sekotová – v roce 2022 navštívila nejvícekrát knihovnu

- počet návštěv knihovny: 44
- počet půjčených knih: 138
- počet přečtených stran: 41 501 (průměrně 114 za den)
- nejoblíbenější žánr: společenský román, román pro ženy, povídky
- kniha s nejmenším počtem stran: Gump – 90 stran
- kniha s největším počtem stran: Mistr platněř – 668 stran

Marie Lindauerová – přečetla v roce 2022 nejvíce knih

- počet návštěv knihovny: 36
- počet půjčených knih: 151
- počet přečtených stran: 49 492 (průměrně 135 za den)
- nejoblíbenější žánr: thriller, román pro ženy, detektivka
- kniha s nejmenším počtem stran: Víkend – 136 stran
- kniha s největším počtem stran: Večer a jitra – 757 stran

Jaroslava Helgetová – přečetla v roce 2022 nejvíce stránek

- počet návštěv knihovny: 21
- počet půjčených knih: 144
- počet přečtených stran: 52 565 (průměrně 144 za den)
- nejoblíbenější žánr: společenský román, román pro ženy, thriller
- kniha s nejmenším počtem stran: Café Groll – 152 stran
- kniha s největším počtem stran: Nikdy – 741 stran

Rozhovor s ing. Josefem Holečkem, starostou Města Horšovský Týn o četbě a knihách:

Kdo Vám četl, když jste byl malý?

„Četly mi moje babička a maminka. Pamatuji si na pohádku *Kouzelný prsten: Ruská lidová pohádka*, kterou jsem se naučil nazpaměť v době, kdy jsem ještě sám neuměl číst.“

V kolika letech jste sám četl?

„Sám jsem četl od sedmi let.“

Kdo četl ve Vaší rodině?

„Četli moji oba rodiče, otec hlavně naučné knihy, o přírodě, maminka beletrii. Můj bratr nikdy moc nečetl. V naší rodině četl nejvíce můj strýc, bratr mojí maminky. Byl nedostudovaným knězem, studia nemohl dokončit nejprve kvůli 2. světové válce, kdy se zavřely vysoké školy a pak kvůli komunistickému režimu. Pro strýce byly knihy jeho životní láskou, četl všechno a vlastnil opravdu hodně knih.“

Jaké byly Vaše nejoblíbenější knihy v dětství?

„Hodně a rád jsem četl knihy od Jaroslava Foglara a Julese Verna. Líbil se mi *Ivanhoe* od Waltera Scotta, *Tři mušketýři* od Alexandra Dumase. Měl jsem rád dobrodružné knihy Ernesta Thompsona Setona a Roberta Louise Stevensona.“

Jaké byly Vaše nejoblíbenější knihy v dospívání?

„Hodně jsem četl během studií na vysoké škole v Brně, kde jsem chodil i do knihovny. V té době jsem četl romány. Četl jsem *Otu Pavla*, *Bohumila Hrabala*, ale i *Gabriela Chevalliera*. Také jsem začal číst sci-fi, například *Isaaca Asimova* nebo *Raymonda Bradburyho*.“

Jak Vás bavila literatura ve škole?

„Literatura mě bavila. Ve škole jsem psal jedny z nejlepších slohových prací, ale bohužel jsem měl problém s pravopisem.“

Jak jste vnímal povinnou školní četbu?

„Po pravdě jsem to nesnášel. Hodně mě odradilo to, že musím a s tím jsem ke knize přistupoval. Ale zodpovědně jsem vše přečetl a vedl si čtenářský deník.“

Zajímají Vás informace o autorech knih, které čtete? Jejich životy, osudy?

„Určitě ano.“

Proč čtete?

„Při čtení mám možnost ponořit se do jiného světa, do světa autora či hrdiny knihy. Člověk si četbou rozšiřuje obzory. Při čtení mám možnost si představy uzpůsobit sobě, není to dané, jako u filmu. Některé zfilmované knihy se mi nelíbily, měl jsem při četbě jinou představu.“

Jak vedete své děti ke čtenářství? Kdo četl, čte Vašim dětem?

„Nejmladší syn teď už čte sám. Kupujeme mu knihy, které by ho zaujaly, bavily a zároveň i poučily, například encyklopedie, či zajímavé příběhy. Když ještě sám nečetl, četli jsme mu oba, ale samozřejmě víc moje manželka.“

pozn.: Na jedné z besed pro děti v knihovně syn pana Holečka jako jeden z mála znal Jaroslava Foglara. Řekl, že o něm ví od tatínka.

Jaký je Váš současný nejoblíbenější žánr a autor?

„Nejoblíbenější určitě *Dan Brown*, naposledy jsem četl *Ztracený symbol* a *Anatomii lži*.“

Máte doma knihovnu a pokud ano, kolik asi knih?

„Ano, samozřejmě. Knihy mám v obývací stěně a v dalších skříních a policích po domě. Hodně knih mám ještě i po strýci.“

Kde nejraději čtete? Jaké máte nejoblíbenější místo na čtení?

„Nejraději ve svém křesle v obývacím pokoji a občas u stolu v kuchyni.“

Pojízdné a mobilní knihovny, pouliční čtení

Pojízdná knihovna

Pojízdná knihovna či bibliobus je autobus, který je speciálně upravený pro účely nahrazení kamenných poboček knihoven v určitých částech měst a vesnic. Interiér pojízdné knihovny je upraven tak, aby fungoval jako plnohodnotná pobočka knihovny. Bibliobus je určen převážně pro čtenáře, kteří jsou vázání na lokalitu, kde žijí a nemají možnost dostat se do kamenné knihovny. Například jim to nedovoluje jejich zdravotní stav, mají to daleko apod. Tento typ knihovny proto vyhovuje jak seniorům, zdravotně postiženým, tak i matkám s malými dětmi. Do bibliobusu se vejde od jednoho do čtyř tisíc knih, záleží ale na typu vozidla. Funguje převážně na principu výměnného fondu, fond bibliobusu se pravidelně obměňuje. Jak často je obměňován závisí na dané knihovně. Pojízdná knihovna má vždy řidiče a knihovníka, někdy tyto dvě funkce zastává i jeden člověk najednou. Bibliobus je vybaven regály s knihovním fondem, počítačem s připojením na internet a s možností vyhledávání v katalogu knihovny, do jejíž knihovní sítě bibliobus patří a je její organizační součástí. Výpůjční a knihovní řád bibliobusu je stanoven výpůjčním a knihovním řádem zastřešující knihovny. Informace o provozní době a jednotlivých stanicích jsou vždy uvedeny na webových stránkách knihovny, v případě, že bibliobus obstarává také regionální služby, jsou tyto informace čtenářům zprostředkovávány prostřednictvím obce samotné.

V zahraničí se pojízdná knihovna objevila mnohem dříve než na našem území. První zmínky jsou již z 19. století, a to převážně z Velké Británie a Spojených států amerických. V tehdejší Československu se vůbec první pojízdná knihovna objevila poprvé v roce 1939. Vůz, který měl hodnotu 150 000 korun, Městské knihovně v Praze darovala Pražská městská pojišťovna. Pojízdná knihovna bohužel fungovala jen velmi krátce, protože jí v roce 1940 zabavila německá armáda, která autobus využívala jako jakýsi pojízdny lazaret. Znamější proto začala být právě v 50. letech 20. století. V roce 1949 začaly fungovat bibliobusy dva. Měly 18 zastávek, a díky tomu umožnily zrušení několika poboček Městské knihovny v Praze, které nebyly tolik využívány. Bibliobus v podstatě zastal práci několika poboček najednou. V průběhu 50. let byl jeden ze dvou bibliobusů zrušen, a tak musel práci zvládnout pouze jediný bibliobus. Druhý bibliobus byl do funkce vrácen až v roce 1961. V nynější době se pojízdné knihovny těší stále větší oblibě. V Praze fungují tři pojízdné knihovny, které jezdí, pracují a fungují ve 20 zastávkách po celé Praze. Zajíždějí do oblastí, kde nejsou kamenné pobočky knihoven. Zajímavostí z historie pojízdných knihoven je, že nejstarší bibliobus na našem území jezdil až do roku 2010. V tomto

Pojízdná knihovna, Washington, cca 1905.

roce svojí kariéru bohužel zakončil.

Pojízdná knihovna 6. protiraketového praporu U.S. Army, 1964.

Ve světě se první pojízdné knihovny objevily přibližně v 19. století a to zejména na území Velké Británie a Spojených států amerických. První pojízdná knihovna se objevuje v roce 1875 v kraji Cumbria na severozápadě Velké Británie. První pojízdné knihovny měly podobu např. saní naložených knihami či kočáru taženého koňmi.

S postupem doby a s rozvojem motorových vozidel došlo i k rozšíření knihovních služeb v této oblasti. Velký rozmach bibliobusů nastal zejména po II. světové válce, kdy se pojízdné knihovny objevují např. ve Velké Británii, Francii, Německu, SSSR, Skandinávii atd.

zdroj: wikipedia

Bibliobusy v ČR

Praha:

- květen 1939 – první bibliobus v Praze
- 1940 – zabaven německou armádou, přestaven na pojízdný lazaret
- 1949 – dva bibliobusy s 18 zastávkami
- 1961 – rozdělení zaměření bibliobusů na dětské a dospělé čtenáře (nevhodný model)
- 1968 – třetí bibliobus s fondem pro dětské i dospělé čtenáře, tento model později uplatněn i ve zbývajících dvou bibliobusech
- 1. leden 1991 – bibliobusy organizační součástí Obvodní knihovny pro Prahu 10 a 15
- 2004 – nový bibliobus se skříňovou nástavbou
- 2008 – druhý nový bibliobus s bezbariérovým přístupem a 2 PC připojenými k internetu
- 1. leden 2009 – vznik samostatného oddělení mobilních služeb
- 2013 – nejnovější přírůstek – bibliobus Oskar

Plzeň:

V Plzni jezdí bibliobus od roku 1996 a dá se v něm nalézt na tři tisíce svazků, audioknihy, bezbariérový přístup i toaleta. Zajíždí do okrajových částí města, kde jej využívají především čtenáři beletristické literatury.

V minulosti byly bibliobusy provozovány také na území měst Chomutov, Krnov, Litoměřice, Tachov, Karlovy Vary, jejich provoz byl ale ukončen.

Historie

Knihovna hlavního města Prahy uvedla svůj první bibliobus do provozu v roce 1939. 7. dubna 1939 věnovala Pražská městská pojišťovna knihovně autobus značky Praga v hodnotě 150 000 korun. Bibliobus zajížděl na 14 stanic v okrajových částech města a umožnil zrušení provozu 5 malých nevyhovujících poboček. Ale již v květnu 1940 byl bibliobus zabaven pro potřeby německé armády a začal sloužit na frontě jako pojízdný lazaret. Zrušené pobočky znovu zahájily činnost.

Činnost pojízdných knihoven byla obnovena v roce 1949, kdy 18 stanic dvou bibliobusů umožnilo zrušit stejný počet malých poboček. Někdy během 50. let se počet bibliobusů snížil na jeden a teprve v roce 1961 byl opět získán druhý. Každý z nich měl jiné uživatelské určení – jeden pro dospělé čtenáře, druhý pro děti a mládež. Toto řešení nebylo šťastné, a proto třetí bibliobus (získaný v roce 1968) sloužil současně dospělým i dětem a týž model byl brzy uplatněn ve všech bibliobusech a na 21 z 22 stanicích (1 stanice byla v továrně Praga). Oddělení pojízdných knihoven se stalo organizační součástí půjčovny pro dospělé čtenáře Ústřední knihovny a jí zůstalo až do roku 1991. Zde si oddělení pojízdných knihoven budovalo svůj autonomní knihovní fond a před ústřední budovou MKP také bibliobusy parkovaly. V jednotlivých letech se měnily některé stanice a jejich počet (od 24 do 9). Souviselo to zejména s počtem bibliobusů, který MKP měla v daném období k dispozici (1 až 3).

Od 1. ledna 1991 se staly pojízdné knihovny organizační součástí Obvodní knihovny pro Prahu 10 a 15, v jejíž pobočce byl uložen i jejich rezervní fond a bylo zde umístěno i minimalizované technické zázemí. V roce 2004 byl vyroben další bibliobus jako nákladní vůz IVECO se skříňovou nástavbou speciálně vytvořenou pro potřeby knihovny. Tato pojízdná knihovna byla pořízena nákladem cca 5,7 mil. korun v rámci státní pomoci při obnově území postiženého povodní v roce 2002. Generálním dodavatelem se stala KOMERSIA AUTO, spol. s r.o. Vozidlo má bezbariérový přístup a PC s internetem pro návštěvníky. Nejnovější bibliobus je v provozu od října 2008. Tento vůz byl vyroben v rámci projektu JPD 2 „Bibliobus do sídlišť“ nákladem 8 mil. korun, které byly přiděleny ze strukturálních fondů, státního rozpočtu a Magistrátu hl. města Prahy. Nejnovější bibliobus vyrobila firma Iveco France a. s. jako účelové vozidlo pro potřeby knihovny. Vozidlo má bezbariérový přístup a 2 PC s internetem pro návštěvníky.

Od 1. ledna 2009 se pojízdné knihovny osamostatnily a vytvořily základ nového oddělení mobilních služeb se zázemím v areálu Ateliery Hostivař. V tomto roce oslavila pojízdná knihovna 70. výročí vzniku s počtem 3 bibliobusů a 20 stanic. Pojízdná knihovna slouží především v okrajových částech Prahy, v hustě obydlených oblastech bez stálé knihovny. Jejich služeb využijí zejména občané vázaní na danou lokalitu – děti, ženy na mateřské dovolené, senioři či osoby s handicapem.

V roce 2010 se ukončil provoz nejstaršího bibliobusu. Od roku 2013 je v provozu malý bibliobus jménem Oskar, který nemá stálý jízdní řád, ale jezdí do škol, školek, domovů pro seniory, nemocnic a na další místa, která jsou pro velké bibliobusy obtížně dostupná.

Mobilní knihovny ve světě

První mobilní knihovny na světě začaly vznikat na počátku 19. století ve Velké Británii a USA. Jednalo se o koňmi tažené povozy nebo saně. Postupem času se jízdni park samozřejmě obměňoval a tento trend probíhá i v současné době. Velmi záleží na lokalitě, kde mobilní knihovny působí. Proto je možné potkat v Keni knihovnu nesenou karavanou velbloudů (Camel Library), v Thajsku sloní knihovnu (Elephant libraries), nesoucí mimo knih i počítače nebo „Library Train for Homeless Children“. V Norsku je možné navštívit knihovnickou loď Epos. Jízdni kola nebo osli nesoucí knihy jsou samozřejmě také využívány k distribuci knih do vzdálených a těžko dostupných oblastí. Z tohoto krátkého výčtu je zřejmé, že zájem o knihy je velký ve všech koutech světa, jen způsoby dopravy jsou rozmanité, záleží na dostupnosti lokalit a důmyslnosti knihovníků, jak knihy dopravit jejich čtenářům. Dnešní doba je poznamenána velkým nárůstem ekologického citění, a proto jsou do vozového parku přidávány i hybridní mobilní knihovny. První hybridní bibliobus byl v USA v roce 2012. S vývojem techniky vzrostlo i portfolio mobilních knihoven a jsou mezi nimi například Třída na kolech (Classroom on Wheels) obsahující klasickou počítačovou učebnu s vlastním zázemím nebo Kybermobil přinášející internet i do oblastí, kde jinak toto médium chybí.

Pojízdné knihovny: Celosvětová tradice

zdroj: *The epoch times, Ondřej Horecký*

Mobilní knihovny nahrazují běžné kamenné knihovny, které se v dané lokalitě nevyskytují. Zpravidla je spravují městské centrální nebo okresní knihovny, které pomocí mobilních knihoven obsluhují vesnice v okolí nebo na vzdálených předměstích nebo pečovatelské ústavy apod.

„Využívám tuto pojízdnu knihovnu už přes patnáct let,“ říká důchodkyně z vesničky Heslington, probírající se knihami uvnitř nákladního vozu, upraveného speciálně pro tyto účely. „Chodím sem pokaždé, když přijede (knihovna), to znamená jednou za čtrnáct dnů. Je to pro mě velice pohodlné, bydím hned za rohem,“ pokračuje paní, „jinak bych musela až do města.“

Město York má jedinou mobilní knihovnu, která obsluhuje během devíti dnů padesát osm stálých stanovišť, jež se liší délkou podle velikosti komunity a zájmu o její služby. Ve větších vesnicích bez kamenných knihoven je i několik zastávek.

Knihovnice a zároveň řidička, Mo Birdová, říká: „O naše služby je dost velký zájem, přichází k nám víc čtenářů, než do malých kamenných knihoven, řekla bych, že jsme vytíženi asi jako normální knihovna střední velikosti.“ Ve voze je dost místa i na sezení a součástí vybavení je i přístup k centrálnímu registru, kde si můžete zamluvit knihu, po které toužíte. Podle paní Birdové tvoří největší skupinu zákazníků důchodci, následovaní maminkami s dětmi, což je dáno i tím, že knihovny přijíždění v časech, kdy ostatní lidé pracují. „Takoví lidé, kteří jsou málo pohybliví nebo nemají vlastní dopravu, jsou na nás závislí,“ dodává Birdová.

Pojízdna knihovna v Kolumbii.

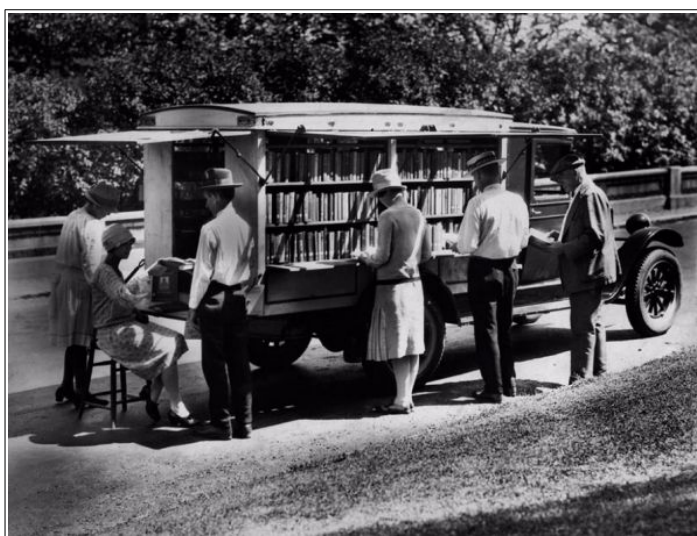
a více kamenných poboček. V současnosti jsou u nás bibliobusy jen v Praze a Plzni. Městská knihovna v Praze vlastní tři takové vozy, nabízející i přístup na internet, v Plzni mají bibliobus jeden a podle Jany Maxnelové z ústřední plzeňské knihovny o jeho služby zájem je.

Mobilní knihovna v Yorku na jedné ze svých pravidelných zastávek.

Širšího užití by se bibliobusy u nás mohly dočkat v budoucnosti s tím, jak se ruší řada poboček městských knihoven a malé knihovny na vesnicích zápasí s nerentabilním a neefektivním provozem a klesajícím počtem čtenářů. Pokud by malé tradiční knihovny zanikly, bibliobusy mohou nabídnout vhodnou alternativu. Pojízdny knihovny nepřinášejí jenom knihy, časopisy a hudební nosiče, ale mohou poskytnout svým zákazníkům skrz své pracovníky i vřelé slovo a sociální kontakt. To se týká hlavně starších lidí v důchodu, kteří často žijí sami a příjezd knihovny je pro ně milým zpestřením.

„Někteří ze zákazníků, které znám za celou tu dobu třinácti let, co tu pracuji, jsou pro mě spíše přátelé, než zákazníci, a vycházíme spolu opravdu skvěle,“ říká Mo Birdová spokojeně, rozloučí se se svými stálými zákazníky-přáteli a mávaje odjíždí na další „štaci“.

První veřejná pojízdna knihovna v Cincinnati (USA) roku 1927.

Dlouho před Amazonem a jinými internetovými obchody, které se dnes zaměřují na dodání knih v digitální i tištěné podobě, fungovaly pojízdny knihovny, které vám přijely až před práh domu, z nichž jste si mohli vybrat vytoužený titul.

Pojízdny knihovny se zaměřovaly na vesnice a předměstí, kde se nenacházely žádné knihovny.

Mobilní knihovna v Kurdistánu (Irán) roku 1970.

Uvnitř mobilní knihovny (1960).

První knihovna se zřejmě objevila ve Warringtonu (Anglie) v pozdějších 50. letech 19. století.

První knihovna na kolech v prvním roce svého fungování převezla za jeden rok přes 12 000 knih.

Později byly knihovny instalovány uvnitř vozidla a největší popularity se těšily uprostřed 20. století a staly se součástí běžného života.

Třebaže někde podobné knihovny na kolech ještě fungují, vzhledem k vysokým nákladům a nízké poptávce se objevují už jen zřídka.

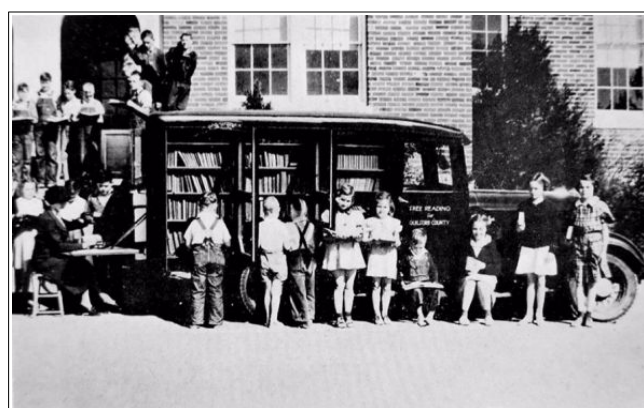
Jedna z mobilních knihoven (1948).

Pojízdna knihovna v Kolumbia Parku (1940).

Karavan s knihami v Iowě (1927).

Greensboro – Severní Karolína (1936).

Bibliobus knihovny města Plzně.

Fronta před německou pojízdnou knihovnou.

zdroj: G.cz, Tereza Jabornická

Pražská pojízdna knihovna

Pražská pojízdna knihovna je tvořena bibliobusy provozovanými Městskou knihovnou v Praze (dříve Knihovna hl. m. Prahy), které poskytují knihovnické a informační služby v okrajových částech Prahy.

Nejprve bibliobusy parkovaly před Ústřední knihovnou na Mariánském náměstí, poté před současným Domem čtení v ulici Ruská. V roce 2009 vzniklo v rámci Městské knihovny v Praze Oddělení mobilních služeb, které zajišťuje provoz tří bibliobusů samostatně, má k dispozici vlastní zázemí ve filmových ateliérech v Hostivaři a také vlastní knihovní fond. Pražské bibliobusy byly vždy speciálně upravené velké autobusy či nákladní automobily. Téměř každý bibliobus měl vlastního řidiče a knihovníka, jen v ojedinělých případech zastávala obě pozice jediná osoba. V roce 2013 byl uveden do provozu nový typ bibliobusu: mini-bibliobus nebo též malá pojízdna knihovna. Jedná se o dodávkový automobil, který řídí sám knihovník. Základní funkcí pražské pojízdny knihovny je nahrazovat chybějící „kamenné“ knihovny v okrajových částech Prahy. Dva velké bibliobusy do těchto lokalit zajíždějí pravidelně podle jízdního řádu a nabí-

zejí standardní knihovnické služby, tj. zejména půjčování a vrácení knih, registrace do knihovny či možnost připojit se k internetu.

Funkce malého bibliobusu je komplexnější. Vzhledem k jeho rozměrům je jeho primární úlohou jezdit zejména na ta místa, kam se větší bibliobusy nedostanou. Malý bibliobus tedy nemá pravidelný jízdný řád, ale jezdí do základních škol, mateřských škol, domovů pro seniory, zúčastňuje se různých festivalů, veletrhů či dětských dnů. Kromě klasických knihovnických služeb tedy nabízí také kulturní a vzdělávací programy pro všechny věkové kategorie a na velkých veřejných akcích vytváří příjemnou odpočinkovou zónu a oslovuje zde nejen stávající, ale i potenciální čtenáře. Malý bibliobus má tedy i výraznou propagační funkci, i z toho důvodu je prvním bibliobusem, který dostal jméno: Oskar.

Pouliční čtení

útoku vandalů a kazisvětů, stejně jako jejich velké sestry.

Angličané ve Westbury na to šli tradičně a knihovnu založili v slavné červené telefonní budce. Pravda, vy se už nedovoláte nikam, ale ty knihy o přečtení přímo volají. Na Manhattanu vzali velký žlutý lavor, navrtali do něj poličky a postavili ho na čtyři nožky. Při nedělní vycházce po městě podležete okraj knihovny a čtete. Neprší tu, nefouká, akorát děti asi nedosáhnou. A jeden příklad z našich luhů a hájů, z Karlových Varů, kde si kousek od koupaliště můžete půjčit čtení k opalování. Po celém Česku a Slovensku samozřejmě naleznete desítky takových knihoven a možná by vás zaskočilo na jakých místech. V Albeně si přímo na pláži u Černého moře bulharští čtenáři postavili svou knihovnu. Otázka je, co písek, vlhkost a slaná voda s knihami udělají... V Praze a Torontu to vzali skrz moderní technologie. Knihy si můžete půjčit ve výdejním automatu, je to jako si koupit plechovku koly. Vyberete titul, zaplatíte a dole vypadne knížka.

Myslím, že teď je už jasné, že knihovny jsou všude. Možná si řeknete, ale co místa odříznutá od osídlených oblastí? Pouště, hory? Co vesničky, kde stát ani místní knihovnu nevybudoval? Proto byly vymyšleny pojízdné knihovny, které křižují silnice a pláně, aby se knihy dostaly i do těch nejzazších koutů světa, do rukou lidí, kteří budou láskyplně obracet strany a dychtivě číst. I v našich městech potkáte autobusy zařízené jako knihovny, putující od města k městu. K provozování takového podniku ale vůbec nepotřebujete auto, potulní knihovníci si mnohdy vystačí jen se zvířecím společníkem.

V poušti Gobi knihy roznáší velbloud. Tedy, ne že by vám je přímo on půjčil, ale je takovou mobilní pouštní knihovnou. Podobně jako v Kolumbii, kde místní vesničky na odlehlých místech navštěvují oslíci naložení knihami. V Argentině přestavěli na pojízdnou knihovnu Ford Falcon, který v době diktátu používali ozbrojené složky. Argentinci na tento vůz mají neblahé vzpomínky, a tak ho místní umělec upravil, odhalil kostru vozu a zaplnil ji knihami. Dílo pojmenoval „Weapon of Mass Instruction“ (zbraň hromadného učení).

zdroj: Knižní díra

Bookmobil navštěvující Blount County, Tennessee, v roce 1943.

„Walking Library“ (chodící knihovna), Londýn, cca 1930.

Knihobudka

Knihobudka je neziskový projekt, spočívající v budování knihovniček na veřejném prostranství. Nejčastěji knihobudky vznikají přestavbou starých a nepoužívaných telefonních budek či umístěním skříněk do veřejného prostoru. S nápadem umístit knihy do veřejného prostoru přišel již roku 2009 americký umělec Todd Bol a vytvořil projekt Little Free Library.

Český projekt Knihobudka vznikl v létě 2013 z iniciativy Moniky Serbusové a Pavla Železného. Projekt byl financován z programu Think Big! od společnosti O2. Původním cílem bylo přestavět sedm starých telefonních budek na malé veřejné knihovny. První Knihobudka byla slavnostně otevřena 9. ledna 2014 v areálu pražské nemocnice IKEM.

K únoru 2019 projekt Knihobudka zbudoval cca 30 realizací. Do akce se však zapojili i dobrovolníci z jiných měst nezávisle na původním projektu, často ve spolupráci s lokálními knihovnami.

Knihobudky jsou v podstatě formou veřejných knihoven, vznikající přeměnou starých telefonních budek na malé knihovničky. Fungují jako veřejné bezplatné knihovny, kde si lidé mohou knihu půjčit, věnovat, vyměnit nebo si knihu vzít.

Dobrovolná iniciativa knihobudek se začala formovat v roce 2009 v USA. Bylo to konkrétně v Houstonu ve státě Wisconsin. Todd Bol tehdy postavil první model knihovničky na památku své matky, vášnivě čtenářky. Jeho nápad si rychle získal oblibu a Bol rád vyráběl další budky. Od roku 2010 vznikají po celém světě včetně České republiky, nejčastěji díky iniciativě knihoven a samospráv i místním nadšencům, nové veřejné knihovničky.

Knihobudka v Horšovském Týně

I obyvatelé Horšovského Týna se mohou těšit na knihobudku. Knihobudka už je hotová, jen čeká na umístění, které se bohužel zpozdí. Bude umístěna v podchodu před Informačním centrem na adrese 5. května 50. V brzké době však začne probíhat rekonstrukce objektu, proto knihobudka teprve čeká na své první knihy. Doufejme, že se umístění první knihobudky Městské knihovny Horšovský Týn brzy dočkáme.

Knihobudku vyrobil truhlář a sklenář Jaroslav Pokorný z Horšovského Týna.

Za návrhem a výtvarnou úpravou stojí výtvarnice a scénografka MgA. Marcelka Jeřábková z Horšovského Týna.

Osud horší než smrt: knihovnice?

zdroj: iLiteratura.cz, Jan Lukavec – 6. 7. 2022

Může být povolání knihovnice dobrodružné a napínavé? Malý exkurz po literatuře, v níž jsou knihovnice kladnými protagonistkami, které i pomocí knih bojují o svoji samostatnost a identitu.

Ve slavném filmu Život je krásný (1946) se hlavnímu hrdinovi Baileymu, který chystá sebevraždu, ukáže, jak tragicky by vypadal svět, kdyby se vůbec nenarodil. Z Baileyho milované ženy Mary se v něm stane staropanenská knihovnice. Když ji Bailey osloví, hrůzou před ním prchá pryč. V této dystopické verzi reality je povolání knihovnice pojata jako jedna z nejhorších věcí, která se jí mohla přihodit. Tento obraz zřejmě odpovídá tehdejšímu stereotypu, který knihovnice líčil jako ženy puritánské, represivní, nepřitažlivé a bázlivé. Od té doby se obraz knihovnic diverzifikoval, takže najdeme i odvážnější hrdinky: například Evelyn Carnahanová, protagonistka akční komedie Mumie (1999), o sobě prohlašuje, že není průzkumník, dobrodruh ani hledač pokladů, ale knihovnice a že je na to hrdá.

Poslední dobou u nás vychází množství beletrie, která knihovnice líčí jako kladné hrdinky či zachránkyně. Výrazné jsou přitom tituly založené na reálných událostech. To je především případ Osvětimské knihovnice (Akropolis, 2013) podle osudů Dity Krausové, přeživší holokaustu. Španělský spisovatel Antonio González Iturbe líčí, jak i v prostředí nacistického koncentračního tábora mohla fungovat kni-

hovna, i když čítala jen několik svazků, takže podle Krausové to byla nejmenší knihovna na světě. „Člověk uvězněný v koncentračním táboře k ní získal jiný vztah než v běžných podmínkách, vztah až obřadný, neboť četba a činnost s ní spojená pomáhala vězňům uchovat si i v oněch otřesných podmínkách lidskou důstojnost,“ psala o románu Anna Tkáčová.

Knihovnická práce, povolání za normálních okolností spíše nenápadné, se v tomto děsivém prostředí „stalo navýsost nebezpečnou činností, za kterou hrozila smrt“. Hlavní hrdinka Dita každé ráno vyjímá z úkrytu osm knih, pro které si k ní přicházejí jednotliví učitelé, kteří je používají při vyučování. Večer je zase musí uložit tak, aby se na ně při štáře nepřišlo. Knihy, kterých ve skutečnosti bylo o něco více než tvrdí román (snad dvanáct), pečlivě opatruje a jejich „rány“ ošetřuje, jako by to byly živé bytosti. Zná každý jejich záhyb a jizvu a při vracení je kontroluje, stejně jako matka prohlíží odřeniny svého dítěte. Při vlastním čtení i následném předčítání ostatním si hledá cestu i k takovým titulům, které jsou podle dospělých „nehodné“ pro mladé slečny; tak byl tehdy vnímán například Haškův Švejk: „Kdo taky říkal, že chce být slečnou?“ I díky četbě se hrdinka identifikuje s vědci-bojovníky proti zkázonosným mikrobům nebo s leteckými pilotkami spíše než s dámou s volány. Z knih čerpá nadhled a energii, které rozdává dál, a to vše, aby pobyt v táboře přežila, což se jí podaří.

Na opačném pólu se nacházejí příběhy knihovnic, které se s knihami vydávají daleko za svými čtenáři. Proslulost si v tomto ohledu získal americký projekt tzv. pojiždných knihoven z let 1935 až 1943. Jednalo se o součást Programu podpory zaměstnanosti (Works Progress Administration) prezidenta Franklina D. Roosevelta s cílem vytvořit pracovní místa pro ženy a také dostat knihy do Apalačského pohoří, do nejchudších a nejdlehlějších částí východního Kentucky, kde byla jen hrstka škol, žádné „kamenné“ knihovny a nesjízdné cesty.

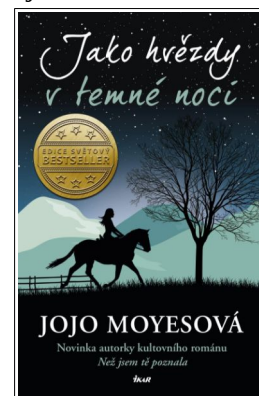
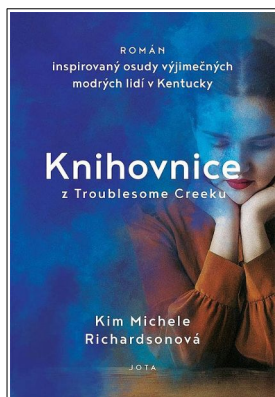
Byly zaznamenány případy, kdy se jistá rodina odmítla přestěhovat do jiného okrsku, protože tam neměli knihovnickou službu. Jak uvádí španělská filoložka a spisovatelka Irene Vallejo ve své výborné knize Nekonečný zázrak (Leda, 2021), přísun knih zlepšil zdraví a hygienické návyky v dané oblasti – rodiny se například naučily, že umývat si ruce je daleko účinnější způsob, jak se vyhnout kolice, než „foukat tabákový kouř na lžici mléka“. Dospělí i děti si zamilovali například smysl pro humor Marka Twaina, nejpožadovanější titul byl však s velkým předstihem Robinson Crusoe. Díky klasikům noví čtenáři vešli do styku s takovým kouzlem, které jim bylo dosud odpíráno. Školáci, kteří uměli číst, předčítali negramotným rodičům. Jeden mladík řekl jedné z knihovnic: „Ty knihy, co jsi nám přivezla, nám zachránily život.“

O tom, že práce těchto žen často nebyla snadná, vypravují i dva historické romány, které byly nedávno přeloženy do češtiny: *Knihovnice z Troublesome Creeku* (Jota, 2022) od Kim Michele Richardsonové a *Jako hvězdy v temné noci* (Ikar, 2020) od Jojo Moyesové. V obou knihách se mladé americké knihovnice musejí na zaostalém venkově vyrovnávat s bigotním, puritánským, rasově nesenlivým a silně konzervativně patriarchálním prostředím, které na jejich knižněosvětářské snahy hledí s krajním podezřením a někdy až s nepřátelstvím. Zvláště když se tuto osvětu snaží provádět ženy, které jsou podporovány federální vládou, místními konspirátory často nenáviděnou.

O knihovnicích se šíří zvěsti, že jsou to komunistky a že pod jejich vlivem čtenářky odmítají vykonávat domácí práce. Ba že jedné ze čtenářek po četbě narostly chlupy na hřbetech rukou. Snad můžeme prozradit, že obě protagonistky nakonec všechny překážky překonávají, svoji knihovnickou činnost úspěšně obhajují, zbavují se přitom svých dřívějších, zabeđených a tyranských mužů a získávají nové partnery, kteří je přijímají jako samostatné, rovnoprávné, vzdělané, společensky uvědomělé a díky četbě také sexuálně probuzené bytosti. Jde tedy o opačný typ hrdinek, než byla ona zapšklá staropanenská knihovnice z filmu *Život je krásný*.

Pokud by přitom někdo litoval, že o knihovnicích vydávajících se s nasazením života do nebezpečných končin může jen platonicky snít nebo číst publikace zahraničních literátů a literátek, dodejme, že i u nás můžeme narazit na původní historiky podobného druhu. Například na zprávy o odvážné knihovnici A. V. z Mříčné u Jilemnice, která „při velkém množství sněhu nasadí běžky a vozí lidem knihy až domů“. Její příběh ale zatím zřejmě nikdo beletristicky nezpracoval. Ani případ knihovnice z Horní Břízy, která roku 2015 po vražedném útoku psychicky vyšinitého návštěvníka svým zraněním podlehla.

V humoristické knize Marka Tomana *Cukrárna U Šilhavého Jima* (Baobab, 2018) je hlavní hrdinkou

česká knihovnice Boženka Oprátková. Ta v drsném prostředí Divokého západu přivádí místní otrlé trapery i vězně odsouzené k smrti k porozumění klasickým dílům, jako jsou Bílá velryba, Romeo a Julie, Vinnetou či Máj, a jejich prostřednictvím také k lepšímu pochopení vlastních životů. Boženka je sice podle všeho postava fiktivní, nicméně autorovi byla jejím předobrazem životní partnerka a spoluherečka v jejich Divadle Čučka. Povoláním je knihovnice a Marek Toman její povolání oceňuje...

Jak se četlo za krize? Knihovnice vozily chudým Američanům čtivo na koních

zdroj: Radio Wave, 3. říjen 2017

Končiny divokého západu nebrzdili jen kovbojové a pistolníci, ale také kohorty statečných žen na koních.

Za každého počasí a v nedostupném terénu přivázely osadníkům nedostatkové zboží – knihy. Během velké hospodářské krize totiž lidé netrpěli jen materiálním nedostatkem. V těžkých časech nemělo mnoho Američanů přístup ke knihovnickým službám a například 30 procent obyvatel Kentucky bylo ve 30. letech zcela negramotných. Knihovnice v sedle jezdily po americkém venkově v letech 1935-1943, kdy se vláda v rámci takzvaného Nového údělu rozhodla budovat nová pracovní místa a podporovat vzdělávání obyvatel. Knihovnice přivázely knihy do domácností i do škol, někdy musely za měsíc doručit až 3 000 publikací. Po knihách byla poptávka, čtenáři žádali hlavně knihy o cestování a náboženství, dobrodružné knihy, detektivky a romance. Velmi oblíbené byly i dětské obrázkové knížky, které četly nejen děti, ale i jejich negramotní rodiče. Knihovnice někdy knihy dokonce samy vyráběly, aby vynahradily jejich nedostatek. Po ukončení dotací v roce 1943 zůstaly některé odříznuté oblasti bez knihovnických služeb až do pozdních 50. let, kdy se objevily pojezdne motorizované knihovny.

z knihy Knihovnice z Troublesome Creeku, Kim Michele Richardsonová

Knihovnice z Troublesome Creeku líčí fascinující a významnou podkapitolu dějin utvářenou skutečnými a obětavými knihovnicemi/knihovníky kentucké Pojezdne knihovny, Kterí vzešli z Rooseveltova Nového údělu.

Kentucká Federace ženských spolků v roce 1913 přesvědčila tamního uhlobarona Johna C. Maya, aby financoval pojezdnou knihovni službu, aby se čtivo dostalo i k lidem v chudých a odlehlých oblastech. Po roce však tento program zanikl, protože Mayo zemřel. A trvalo bezmála dvacet let, než se jej podařilo obnovit.

Projekt Pojezdných knihoven vznikl v roce 1935 a běžel až do roku 1943. Jednalo se o součást Programu podpory zaměstnanosti (Works Progress Administration), o snahu vytvořit pracovní místa pro ženy a dostat čtivo do Apalačského pohoří, do nejchudších a nejdlehlějších částí východního Kentucky, kde byla jen hrstka škol, žádné knihovny a nesjezdné cesty.

Knihovnicím se říkalo „knižní ženy“, i když do jejich řad patřila i velmi málo početná hrstka mužů. Tyto neohrožené kentucké knihovnice cestovaly na koních, mulách a někdy i pěšky nebo dokonce na voru, aby se dostaly do těch nejdlehlějších oblastí, v kaňonech a horských sedlech, v úžlabinách, izolovaných kapsách a temných lesích, do městeček s názvy jako Hell-fer-Sartin (Peklo jistojistě), Troublesome Creek (Potok potíží) nebo Cut Shin (Přeražená holeň), někdy musely za týden urazit i sto nebo více mil, a to i v dešti, plískanici nebo sněhu. Knihovnice Pojezdne knihovny dostávaly plat dvacet osm dolarů měsíčně a musely si koně nebo mulu pořídit na vlastní náklady. Knihy, další čtivo a prostor pro třídění a skladování se získávaly z darů a nebyly hrazeny z prostředků PPZ.

Jen s omezenými zdroji a malou finanční pomocí knihovnice Pojezdných knihoven shromažďovaly darované knihy a další čtivo od skautů, školských a ženských spolků, církví a ministerstva zdravotnictví. Knihovnice rovněž přišly s důmyslným způsobem, jak zajistit větší množství čtiva. Jednalo se například o tzv. výstřižkové knihy, do nichž vlepovaly sesbírané recepty nebo tipy na úklid, které jim prozrazovali obyvatelé hor z vděčnosti za jejich služby. Knihovnice kolorovaly obrázky pro dětské čtenáře, vystřihovaly obrázkové příběhy z časopisů a mnoho dalších věcí, přičemž neustále neúnavně sháněly knižní dary. I přes finanční překážky, drsnost krajiny a někdy i úpornou nedůvěru lidí v nejnásilnější éře dějin východního Kentucky byly služby Pojezdne knihovny přijímány a staly se vřele vítanými. Díky těmto důmyslným knihovnicím mělo rozvážení čtiva obrovský úspěch.

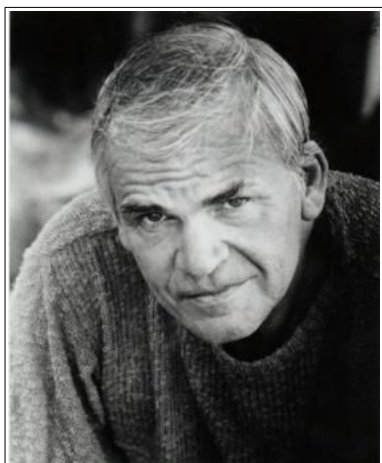
Za roky fungování se do projektu Pojezdne knihovny zapojilo přes jeden tisíc žen a podle dostupných zpráv ve třiceti okresech východního Kentucky, které jsou považovány za „žebrácké okresy“, poskytovaly službu téměř 600 000 tamních obyvatel. Milovaná služba po sobě za roky fungování zanechala vlivné dědictví a obohatila bezpočet lidí.

Náklady čtíva připraveny na stezce z Hindmanu, Kentucky.

Narození v dubnu

Milan Kundera (1. duben 1929) je česko-francouzský spisovatel. Od roku 1975 žije ve Francii, v roce 1979 byl zbaven československého státního občanství, roku 1981 získal občanství francouzské, v roce 2019 mu bylo vráceno občanství české. Své texty psal nejdříve česky, nyní francouzsky. Do literatury vstoupil jako básník a dramatik, nakonec se ale celosvětově proslavil zejména jako prozaik a esejista.

Milan Kundera se narodil v Brně, kde žil s rodiči v Purkyňově ulici. Jeho otec, Ludvík Kundera, byl klavírista a rektor JAMU. V mládí se Milan Kundera učil hrát na klavír, později studoval také hudební kompozici u Pavla Haase a Václava Kaprála. Zájem o hudbu se prolíná i jeho pozdějším literárním dílem. Studoval na gymnáziu v Brně, kde roku 1948 maturoval. Ve stejném roce začal studovat na Filozofické fakultě UK literární vědu a estetiku, po dvou semestrech však přestoupil na FAMU, kde zprvu studoval filmovou režii a poté scenáristiku. Absolvoval v roce 1953.

Po skončení studia začal na FAMU vyučovat světovou literaturu, nejprve jako asistent, od roku 1958 jako odborný asistent a od roku 1964 již jako docent. Byl příslušníkem generace, která vstoupila do literárního života brzy po uchopení moci komunisty a od poloviny 50. do počátku 60. let patřil k prominentům oficiální literatury jako mimořádně populární a oficiální kritikou vynášený básník i dramatik. V roce 1948 vstoupil do Komunistické strany Československa, po dvou letech však byl vyloučen, spolu s přítelem Janem Trefulkou, když Státní bezpečnost (StB) zachytila jejich korespondenci zesměšňující vysokého stranického funkcionáře Jiřího Hendrycha. Trefulka celý incident popsal v knize *Pršelo jim štěstí* (1962), Kunderu inspiroval k hlavní zápletce románu *Žert* (1967). Členství v KSČ mu bylo obnoveno v roce 1956. Ze strany byl znovu vyloučen až po čistkách v roce 1970, které následovaly po sovětské okupaci. V roce 1956 se Kundera poprvé oženil, s operetní zpěvačkou Olgou Haasovou. Roku 1967 se jeho druhou ženou stala tehdejší hlasatelka Československé televize Věra Hrabánková. V 60. letech se postupně stal významným aktérem snah o liberalizaci kulturních poměrů z reformně komunistických pozic. 1967

vystoupil na IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů s úvodním referátem Nesamozřejmost existence českého národa. V něm mimo jiné odsoudil pokus zakázat filmy Věry Chytilové a osud české literatury označil za životně závislý na míře duchovní svobody. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 zahájil Milan Kundera svým článkem Český úděl v týdeníku Listy diskusi o českém údělu. Kundera tvrdil, že pokus pražského jara skloubit demokracii, lidskost a socialismus byl epochálním historickým aktem, který postavil české země znovu do středu dějin, podobně jako se to podařilo ve středověku husitům. V roce 1969 byla Kunderova žena Věra propuštěna ze zaměstnání v Československé televizi, za rok na to byl z FAMU vyhozen i Kundera sám. Ztratil také jakoukoli možnost publikovat. Po jistém váhání se rozhodl vyřešit bezvýchodnou situaci emigrací. Od roku 1975 žil ve Francii, kde zprvu vyučoval na univerzitě v Rennes a později na École des hautes études en sciences sociales (Vysoké škole sociálních věd) v Paříži, kde nakonec založil nový obor „Kultura střední Evropy“. Po vydání románu Kniha smíchu a zapomnění (vyšel ve francouzském překladu) mu bylo v roce 1979 odebráno československé státní občanství. V roce 1981 získal občanství francouzské. Po revoluci roku 1989 se do vlasti nevrátil, udržoval nicméně kontakty s okruhem přátel, zvláště v Brně. V listopadu 2019 získal Milan Kundera po 40 letech opět české občanství. Potvrzení o nabytí občanství mu předal 28. listopadu 2019 v Paříži Petr Drulák, velvyslanec ČR ve Francii.

v naší knihovně: *Druhý sešit směšných lásek, Monology, Nesmrtelnost, Nesnesitelná lehkost bytí, Nevědění, Ptákovina, Slavnost bezvýznamnosti, Směšné lásky, Třetí sešit směšných lásek, Valčík na rozloučenou, Žert, Život je jinde*

Edgar Wallace, celým jménem Richard Horatio Edgar Wallace, (1. duben 1875 – 10. únor 1932) byl anglický spisovatel, scenárista, dramatik a novinář nazývaný králem anglické detektivky.

Narodil se v Londýnské čtvrti Greenwich. Jeho biologickými rodiči byla herečka Polly Richardsová a herec Richard Horatio Edgar Marriott, který použil falešné jméno Walter Wallace při zápisu do matriky. Matka chlapce hned po narození odložila do nalezince, kde jej po devíti dnech adoptoval jako své jedenácté dítě nosič na londýnském rybím trhu Dick Freeman. Již v 11 letech (po absolvování čtyř tříd) opustil školu a začal pracovat. Zpočátku se živil dosti podřadnou prací (roznášel mléko a noviny, prodával květiny a boty, pracoval v tiskárně a v továrně na pryž, stavěl silnice, byl poslíčkem i kuchtíkem na moři), v osmnácti letech vstoupil do britské armády, kde v letech 1893 až 1896 sloužil u jednotky Royal West Kent Regiment. 1896 byl odvelen do Jižní Afriky, kde působil u sanitního oddílu

a pod vlivem povídek o Jacku Rozparovači se pokoušel o vlastní literární tvorbu. Začal přispívat do různých novin a časopisů a také psal básně s válečnou tematikou, které vydal roku 1898 jako svůj knižní debut pod názvem *Mise*, která selhala. Po propuštění z armády roku 1899 začal pracovat jako dopisovatel pro tiskovou agenturu Reuters a pro londýnský deník *Daily Mail*. Svými články o brutalitě britské armády během druhé búrské války však natolik popudil jejího velitele, maršála Horatia Herberta Kitchnera, že mu zakázal pracovat jako válečný zpravodaj. Roku 1901 se oženil s Yvy Caldecottovou, začal pracovat u listu *Rand Daily Mail* v Johannesburgu a roku 1902 se vrátil z Afriky zpět do Anglie. Během rusko-japonské války v letech 1904-1905 získal mnoho poznatků o práci ruských a britských špiónů operujících ve Španělsku a v Portugalsku, když působil jako dopisovatel *Daily Mail* ve Vigu. Svůj první román *Čtyři spravedliví*, o skupině mužů beroucích zákon do vlastních rukou, vydal vlastním nákladem roku 1905. Kniha měla úspěch, ale kvůli špatné propagaci skončila pro autora finančním neúspěchem. Vše se uspokojivě vyřešilo až roku 1911 po vydání románu *Sanders*, prvního svazku jeho detektivní série z Afriky s komisařem Sandersem, jeho zástupcem poručíkem Bonesem a domorodým náčelníkem Bosambem. Touto knihou zahájil svoji řadu literárních úspěchů. Roku 1918 skončilo jeho první manželství rozvodem. V roce 1921 se oženil podruhé, tentokrát se svojí o dvacet tři let mladší sekretářkou Violet. 10. února zemřel na cestě do Hollywoodu na zápal plic. Je považován za tvůrce kriminálního thrilleru. Mnoho z jeho děl bylo zfilmováno.

v naší knihovně: *Čtyři spravedliví, Dům hrůzy, Maska, Místo smrti, Muž z Maroka, Nebezpečná hra, Padesát pět, Pokoj č. 13, Postrach Chicaga, Vládce temnot, Záhada Rudého Kruhu, Zelený lučištník*

Hans Christian Andersen (2. duben 1805 – 4. srpen 1875) byl dánský spisovatel, proslul především jako jeden z největších světových pohádkářů. Kromě světoznámých pohádek napsal také několik úspěšných románů, několik poměrně málo úspěšných básnických sbírek a divadelních her.

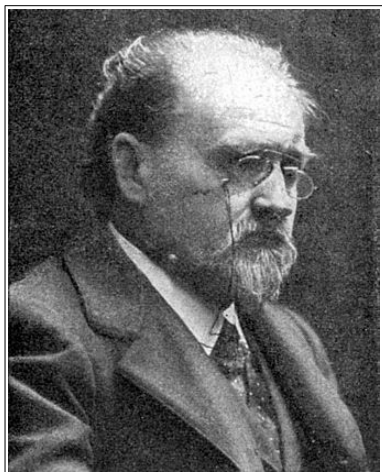

Narodil se v Odense na ostrově Fyn v Dánsku. Byl synem ševce Hanse Andersena a jeho o 7 let starší ženy Anny Marie. Pocházel z velmi chudých poměrů. Celá rodina žila a spala v jedné malé místnosti. Jeho matka byla negramotná pradelna, ke sklonku života propadla alkoholu, který i kvůli tomu Andersen hluboce nenáviděl a byl abstinentem. Otec měl základní vzdělání a byl sečtělý. Svému synovi předčítal pohádky, vyřezal mu loutkové divadlo a snažil se mu zajistit vzdělání. Andersen celé své dětství vášnivě miloval literaturu. Přečetl všechny možné knihy, které si mohl vypůjčit, mezi nimi také díla Ludviga Holberga a Williama Shakespeara. Byl známý tím, že znal nazpaměť celé Shakespearovy hry a přednášel je, přičemž používal své loutky jako postavy. Roku 1816 zemřel jeho otec a on

byl nucen přestat chodit do školy a začít pracovat v místní textilní továrně. V září 1819 odešel do Kodaně, kde se neúspěšně pokoušel uchytit nejprve jako loutkoherec a později jako tanečník a zpěvák. Měl pěkný sopránový hlas a učil se zpívat u ředitele pěvecké akademie, který ho podporoval i finančně. Když se mu hlas změnil skončil se zpěvem a rozhodl se, že bude psát. Nabízel k uvedení své divadelní hry, ale jeho díla byla odmítána, neboť prozrazovala „nedostatek elementárního vzdělání“. V Kodani se setkal v roce 1821 s ředitelem divadla Jonase Collinem. Ten jej poslal studovat a zajistil mu stipendium krále Frederika VI. na latinském gymnáziu ve Slagelse. Tam našel i ubytování a stravu u jedné vdovy. Dobu strávenou ve škole později nazýval nejčernějšími a nejtrpčími roky ve svém životě. Dokonce pomýšlel na sebevraždu. Ředitel se vysmíval jeho literárním pokusům, psychicky ho deptal, zesměšňoval ho před mladšími spolužáky. Později přešel na školu v Helsingøru, kde zůstal až do roku 1827. V roce 1828 složil maturitu a byl přijat na Kodaňskou univerzitu, ale ve studiu nepokračoval. Chtěl být spisovatelem-dramatikem, psal divadelní hry a básně. Ani po škole se nezbavil závislosti na svých mecenáších. Jeho díla nebyla zpočátku úspěšná natolik, aby si mohl finančně vystačit pouze se svojí literární tvorbou. V roce 1831 podnikl cestu po Evropě, navštívil mj. Paříž, Řím, Vídeň a Neapol. Andersenovy cesty po Itálii se odrazily v jeho prvním románu, beletrizované autobiografii s názvem *Improvizátor*, publikované v roce 1835 s okamžitým ohlasem. Dne 8. května 1835 vydal první sbírku pohádek, která obsahovala jak příběhy mu známé z dětství, tak vlastní tvorbu. Postupně byly vydávány další a třetí knížka s pohádkami *Malá mořská víla* a *Císařovy nové šaty*, která vyšla v roce 1837, přinesla Andersenovi i mezinárodní úspěch. Na jaře roku 1872 spadl z postele a vážně se zranil. Již nikdy se zcela neuzdravil. Zemřel 4. srpna 1875 v domě svého přítele, obchodníka Moritze Melchiora, zvaném Rolighed nedaleko Kodaně. Je pochován na Assistenském hřbitově v Kodani. Andersenův pohřeb, jehož se zúčastnil i král Kristián IX., byl vyhlášen dnem národního smutku. Brzy se Andersen stal nejslavnějším Dánem všech dob a dánským národním symbolem.

v naší knihovně: *Andersenovy pohádky*, *Flétnové hodiny*, *Pohádky*, *Sněhová královna*, *Šťastný Per*

Émile Zola (2. duben 1840 – 29. září 1902) byl francouzský spisovatel, představitel naturalismu.

Émile Zola se narodil v Paříži. Jeho otec, François Zola, byl italský inženýr. Jeho matka, Émilie Aubert, byla Francouzka. Když Émilovi byly 3 roky, s rodinou se přestěhovali do jižní Francie, kde Zolův otec začal pracovat na stavbě zavodňovacího kanálu, který měl svést říční vodu k městečku Aix-en-Provence. Otec o čtyři roky později, roku 1847, náhle zemřel. V roce 1858 se Zola přestěhoval zpět do Paříže. Po neúspěšném studiu odešel pracovat do nakladatelství Hachette, kde okolo sebe soustředil skupinu mladých romanopisců – tzv. médanská skupina. Svými pokrokovými názory měl velkou zásluhu na liberalizaci politického života ve Francii. Zemřel údajně nešťastnou náhodou na otravu oxidem uhelnatým poté, co se mu ucpal komín u kamen (později se prokázalo záměrné ucpání komínu). Byl pohřben na pařížském hřbitově Montmartre. Katolická církev zařadila veškeré spisy Émila Zoly na Index zakázaných knih.

v naší knihovně: *Člověk bestie*, *Germinal*, *Kořist*, *Paříž*, *U Štěstí dam*, *Zabiják*

Jan Drda (4. duben 1915 – 28. listopad 1970) byl český novinář, politik, spisovatel-prozaik a dramatik.

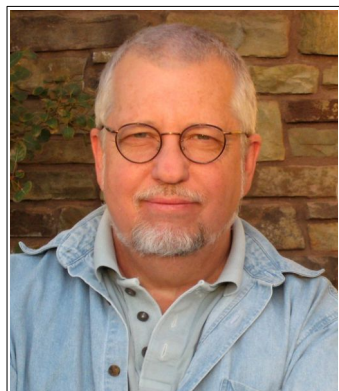

Laureát Státní ceny (1949, 1953) a zasloužilý umělec (1965).

Narodil se v Příbrami jako syn dělníka a nalezenkyně. V roce 1921 ztratil matku, která zemřela při porodu dalšího dítěte. Jeho otec se po rozpadu svého druhého manželství dal na pití a od dětí odešel. Jana a jeho sestru Marii pak vychovával dědeček. Měl se vyučit klempířem, ale jeho babička prosadila, aby studoval na klasickém gymnáziu v Příbrami, kde roku 1934 maturoval a začal studovat filologii na pražské Karlově univerzitě. Od mládí psal povídky i hry pro ochotnické divadlo. Studium filologie nedokončil, zato už od roku 1932 přispíval do novin a časopisů. Svoji románovou prvotinu *Městečko na dlani* vydal ve 25 letech. V letech 1937 až 1942 byl redaktorem Lidových novin, do kterých přispíval fejetony, črtami a reportážemi. Po osvobození pokračoval ve Svobodných novinách (přejmenované Lidové noviny), později v deníku Práce, aby se v roce 1948 vrátil do Svobodných novin, tentokrát jako jejich šéfredaktor (do roku 1952). Roku 1945 vstoupil do Komunistické strany Československa,

nicméně inklinoval k ní již před druhou světovou válkou a již tehdy tvrdil, že bude třeba pozavírat některé spisovatele, kteří se stavěli proti komunistickému vidění světa. Po Únoru 1948 zastával významné kulturní i politické funkce. V roce 1955 obdržel Řád republiky. Významná byla i jeho spolupráce s filmem, především se uplatnil jako autor námětů a scénářů. Ke konci života byl šéfredaktorem týdeníku Svět práce, který v roce 1968 sám založil. Postavil se proti invazi vojsk Varšavské smlouvy roku 1968 a následné okupaci Československa, za což byl hned roku 1969 z tohoto místa vyhozen. Dne 25. srpna 1968 v Rudém právu vyšel v souvislosti s příchodem sovětských vojáků Drdův článek s názvem „Nezkřivte jim ani vlas, nedejte jim ani kapku vody“. Řada lidí se tímto poselstvím řídila a okupantům, kteří měli problémy se zásobováním, odmítala vodu dávat. Oženil se již za druhé světové války a s manželkou vychoval čtyři děti. Zemřel na infarkt za volantem svého auta na křižovatce v Dobříši a je pohřben na místním hřbitově. Jeho pohřbu se zúčastnilo na dva tisíce lidí. 28. listopadu 2020 byla na jeho rodném domě v Příbrami v Žižkově ulici odhalena pamětní deska.

v naší knihovně: *České lidové hádanky, České pohádky, Hastrmani, Městečko na dlani, Nedaleko Rukapáně, Němá barikáda, Posvícení v Tramtárii, Putování Petra Sedmilháře, Živá voda*

Dan Simmons (4. duben 1948) je americký spisovatel science fiction a hororu známý zejména svým románem *Hyperion* a jeho pokračováními. Od konce 90. let napsal také několik mainstreamových a detektivních románů.

Roku 1971 dostudoval angličtinu na univerzitě v St. Louis, poté 18 let vyučoval na základních školách, poslední čtyři roky se věnoval zvláště nadaným dětem. Spisovatelem na plný úvazek je od roku 1987, první práce (povídka *Řeka Styx teče proti proudu*) mu byla otištěna 15. února 1982 – v den, kdy se mu narodila dcera Jane. S ní a svou ženou Kathryn žije v Longmontu ve státě Colorado.

v našich knihovně: *Black Hills, Ohně z ráje, Továrna křiváků*

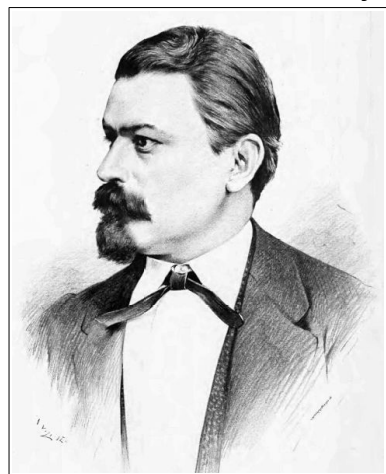
Elena Ferrante (5. duben 1943) je pseudonym italské spisovatelky a překladatelky. Její knihy, původně vydané v italštině, byly přeloženy do mnoha jazyků. Identita spisovatelky není známá. Ferrante je autorkou půl tuctu románů, z nichž nejvýznamnější je tetralogie známá jako *Neapolská sága*, která vypráví o dvou vnímavých a inteligentních dívkách z Neapole, které se pokoušejí žít plnohodnotný život uvnitř kultury, která je plná násilí. Ferrante tvrdí, že „jakmile jsou knihy napsány, už nepotřebují svého autora“. Opakovaně uvádí, že anonymita je předpokladem pro její práci a že uchování jejího pravého jména v tajnosti je jedním z klíčů úspěšného tvůrčího procesu psaní.

Čtvrtá kniha z tetralogie *Příběh ztracené holčičky* se objevila v žebříčku 10 nejlepších knih roku 2015 podle *New York Times*. Navzdory tomu, že byla Ferrante uznána jako vynikající autorka románů v mezinárodním měřítku, uchovává si svou anonymitu již od vydání prvního románu v roce 1992. Spekulací o její pravé identitě bylo mnoho, většina z nich vznikla na základě informací, které Ferrante uváděla v rozhovorech nebo na základě analýzy informací čerpaných z jejích knih. Z rozhovorů pro média, které Ferrante

v průběhu let dala, a z dopisů, které byly publikovány, je možné říci pár informací o jejím životě. Vyrosla v italském městě Neapol. Někteří životní období prožila mimo Itálii. Zmínila, že je matkou, a pravděpodobně není vdaná. Vystudovala klasickou literaturu a krom psaní dle svých slov „studuje, překládá a vyučuje“. Odmítá tvrzení, že by byla mužem.

v naší knihovně: *Geniální přítelkyně 1.-4., Prolhaný život dospělých*

Vítězslav Hálek, vlastním jménem Vincenc Hálek, oficiálně Siegfried Halek, (5. duben 1835 – 8. říjen 1874) byl český básník, prozaik, dramatik, literární kritik a publicista, představitel májovců.

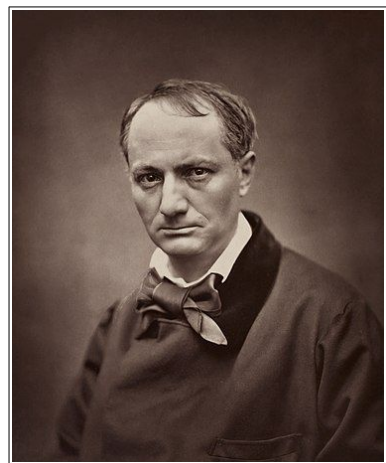

Narodil se ve městě Dolínkách u Mělníka v rodině hostinského. Měl se stát knězem, proto začal v Praze studovat kněžský seminář, ale proti přání rodičů roku 1847 přestoupil na Akademické gymnázium, které ukončil roku 1855. Rodiče s jeho přestupem nesouhlasili a odmítli ho dále financovat, živil se tedy psaním básní a udělováním kondic (tj. doučováním). Poměrně hodně cestoval, navštívil Itálii, Polsko a Balkán, dojmy z těchto cest mu byly inspirací k básním, také je zpracovával ve fejetonech. Pracoval jako redaktor Národních listů, kde měl na starosti divadelní rubriku. Básně vydal ve třech svazcích almanachu Máj, který v letech 1858-1863 redigoval. Byl vůdčí osobností časopisu Ruch. Roku 1872 převzal a redigoval spolu s Janem Nerudou časopis Lumír. Spolu s ním také redigoval časopis Květy.

Hálek byl mnohostranně činný jako novinář, literární a divadelní kritik, fejetonista, básník, povídkář a dramatik i organizátor literárního a kulturního života. Mladé čtenáře si získal sbírkou lyrických básní písňové formy Večerní písně, v nichž opěvoval šťastnou a vyrovnanou lásku jako hodnotu společenskou, vytvářející hlubší lidské vztahy, a zároveň vyslovoval pojetí básníka jako důležitého činitele v národním životě. Z Hálkovy epiky mají význam Pohádky z naší vesnice, soubor balad a romancí, zobrazujících veselé i tragické příběhy ze života venkovského lidu nebo charakterizující svérázné lidové figurky. Významná je Hálkova povídková tvorba, zejména vesnická, zachycující napětí mezi sedlákem a chalupníkem nebo zobrazující překážky, které se staví do cesty lásce mladých lidí a vyplývají z nepochopení rodičů nebo z lpění na majetku. Do protikladu k citově vyprahlému životu bohatých staví Hálek vyrovnaný a citově bohatý život prostých lidí, neodcizených řádu přírody. Dovedl se zamyslet i nad významem vzdělanosti a pokroku na venkově. V dramatické tvorbě nedosáhl Hálek významnějších úspěchů. Dne 22. února roku 1865 se na Novém Městě pražském oženil s dcerou pražského advokáta Doroteou Horáčkovou. V létě roku 1874 na prázdninách v Novém Světě u Harrachova se nachladil při procházce k Mumlavským vodopádům. Do Prahy se vrátil nemocný, ale ještě 20. září jel na nedělní výlet na Závist. Zemřel nečekaně ve 39 letech na zánět plic a byl pochován v Praze na Vyšehradském hřbitově.

v naší knihovně: *Básně, Kresby křídou i tuší, Povídky, Srdce písněmi dotýkané, Verše a próza, Výbor z díla*

Charles Baudelaire [šárl bodlér] (9. duben 1821 – 31. srpen 1867) byl francouzský básník a překladatel, první z řady tzv. prokletých básníků. Jeho básnické dílo mělo zásadní vliv na rozvoj moderní poezie a inspirovalo mnoho dalších básníků. Byl také uznávaným literárním a uměleckým kritikem.

Narodil se v Paříži. Matce Caroline bylo 27 let, otec Joseph-François měl 62 let a bylo to jeho druhé manželství. Charles měl nevlastního bratra, který byl o šestnáct let starší. Jeho otec byl kněz, po revoluci byl vychovatelem a úředníkem, zemřel v roce 1827. Matka, kterou velmi miloval, se po dvou letech znovu provdala za důstojníka Jacquese Aupicka. V roce 1832 se přestěhovali do Lyonu, kam byl otčím převelen. Charles byl zapsán jako interní žák do Královské koleje (od roku 1838 Amperovo lyceum). Odloučení od matky nesl velmi těžce. Často psal nevlastnímu bratrovi, který se po dokončení studia práv oženil a stal se soudcem. Po počátečních neúspěších se Charlesovy studijní výsledky zlepšily. Byl mimořádně

nadaný, ale jeho roztěkaná povaha a neschopnost se soustředit mu bránily udržet se mezi premianty a zavděčit se tak své matce. V lednu 1836 se rodina vrátila do Paříže. Charlese zapsali na lyceum Ludvíka Velikého. Kvůli rodičům se snažil uspět ve studiu, vynikal v latině a řečtině. Začal psát své první verše,

které mu daly nový smysl života. V posledním ročníku byl vyloučen, když odmítl vydat učiteli lístek se vzkazem od spolužáka. V srpnu 1839 jako externí student složil maturitu na lyceu svatého Ludvíka. Ve stejný den byl jeho nevlastní otec povýšen na brigádního generála. Charles Baudelaire se chtěl stát básníkem. To se nelíbilo nevlastnímu otci, který z něho chtěl mít vojáka nebo diplomata. Na radu bratra se zapsal na právnickou fakultu. Studium ho však nebavilo. Vedl bouřlivý život, stýkal se s pařížskou bohémou v latinské čtvrti. Utrácel peníze z kapesného od rodičů a dělal dluhy. Nevázaný životní styl a styky s prostitutkami měly za následek onemocnění pohlavní chorobou. V roce 1841 ho generál Aupick poslal do Kalkaty, aby ho zbavil špatného vlivu pařížských přátel. Cesta však nesplnila svůj účel. Po zastávce na Maskarénách, kde strávil několik měsíců na ostrově Réunion a Mauricius, se Charles rozhodl vrátit se zpět do Francie. V Paříži se vrátil k předchozímu způsobu života. Seznámil se s mladou kreolkou Jeanne Duvalovou, do které se vášnivě zamiloval. Smyslná, eroticky přitažlivá žena se stala inspirací pro jeho básnické dílo a jejich vztah trval s krátkými přestávkami téměř celý život. Její podobu zachytil i v několika perokresbách. Určitý výtvarný talent zdědil po otci, často a rád kreslil, zajímal se o výtvarné umění. V roce 1843 Baudelaire začal experimentovat s drogami, které podle jeho názoru podněcovaly jeho tvořivost. Závislost na drogách a lécích ho provázela zbytek života. Od roku 1847 bral pod lékařským dohledem opium jako lék na potíže způsobené syfilidou, kterou se nakazil pravděpodobně v roce 1840. Časté užívání drog navíc způsobilo, že se u Baudelaira projevil psychické obtíže. Začal trpět stihomamem, upadal do depresí, míval přeludy. Neléčená syfilida k tomu přidala další zdravotní problémy. Během následujících dvou let Baudelaire v rozmařilém životě téměř promarnil dědictví po otci, které získal po dosažení plnoletosti. Neustále se obracel na matku s žádostí o peníze a jeho nezodpovědnost ji přiměla k podání žádosti o ustanovení soudního dohledu. V září 1844 se z rozhodnutí soudu stal znovu nezletilým a ztratil právo disponovat svým majetkem. Byla mu vyměřena malá měsíční renta. O peníze navíc musel žádat notáře nebo matku. S takovým ponížením a změnou životních podmínek se nedokázal vyrovnat a v červnu 1845 se demonstrativně pokusil o sebevraždu. Jeho zranění bylo jen povrchové a po uzdravení se definitivně odstěhoval z bytu svých rodičů. S nevlastním otcem, který byl jmenován velitelem pařížské Polytechniky, přerušil styky úplně. Duševní rozpoložení a neutěšená finanční situace se negativně promítly do Baudelairova zdraví, které bylo dlouhodobě oslabeno syfilidou, užíváním drog a alkoholem. Od začátku roku 1866 trpěl nevolnostmi, závratěmi, prudkou bolestí hlavy i poruchami vědomí. Během návštěvy kostela Saint-Loup v Namur v polovině března Baudelaire upadl do bezvědomí. Od té doby se jeho zdravotní stav rapidně zhoršil. Postihl ho další záchvat mrtvice, který měl za následek poruchu hybnosti pravé strany těla a ztrátu řeči. Byl převezen na kliniku, kam za ním přijela matka, aby se o něj postarala. V červenci 1866 ho nechala převézt do soukromého sanatoria v Paříži. Jeho přátelé mu na francouzské vládě vymohli malý finanční příspěvek na úhradu léčebných výdajů. Charles Baudelaire zemřel 31. srpna 1867. Byl pochován na hřbitově Montparnasse vedle svého nevlastního otce. Matka zemřela o čtyři roky později.

v naší knihovně: Květy zla

Eduard Štorch (10. duben 1878 – 25. červen 1956) byl český pedagog, spisovatel a archeolog. Proslul svými povídkami a romány situovanými nejčastěji do období doby kamenné a doby bronzové. Jeho nejznámější dílo nese název *Lovci mamutů*. Byl skautem (s přezdívkou Sachem) a významným představitelem reformního pedagogického hnutí 20. let.

Narodil se jako třetí syn manželům Štorchovým. Otec Vojtěch byl dozorcem parního stroje ve vodárně, a proto rodina bydlela na samotě u vodárny, oddělené od vesnice řekou Javorkou, matka Anna byla v domácnosti s prvním synem Gustavem. Sotva Eduard nastoupil do první třídy v ostro-měřské škole, rodina se stěhovala do Všestar a pak do Studánek. Byl pilným žákem, náruživým čtenářem, učil se hrát na housle a již v té době napsal první povídku, o mořských rybářích. V roce 1889 nastoupil na c. k. vyšší reálnou školu v Hradci Králové. Zde již jeho školní výsledky byly slabší, problémy měl zejména v kreslení a německém jazyce. V roce 1893 byl přijat ke studiu na c. k. Českém ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové. Zpočátku byl slabším studentem, později se však zlepšil, zvláště v jazyce českém, a roku 1897 maturoval s vyznamenáním. Krom toho se

během studia aktivně účastnil veřejného studentského života. Jako učitel působil v letech 1897-1898 ve východních Čechách, dalších pět let v severních Čechách na Mostecku, kde nabyl zkušenost s těžce sociálně zanedbanou mládeží. Obě oblasti musel opustit kvůli perzekuci pro svůj politický aktivismus. Roku 1903 získal místo v Praze, kde pak strávil zbytek života, krom poválečného dvouletého pobytu v Bratislavě. Roku 1914 v rámci mobilizace první světové války narukoval na vojnu. Působil jako pracovník Červeného kříže na rentgenologickém oddělení v karlínské nemocnici. Roku 1918 uprchl z transportu (či se vyhnul nastoupení do transportu), jímž byl vezen na frontu, a nastoupil v Jedličkově a Bakulově ústavu jako fotograf. V roce 1916 se stal vedoucím společnosti Přátelé skautingu, prvního klubu rodinného skautingu v Česku. Po válce byl krátce ředitelem dětské útulny, kvůli absolutní nespolupráci úřadů se funkce vzdal a odjel na Slovensko, kde získal místo zástupce okresního školního inspektora; během svého pobytu podporoval na Slovensku vznik skautských oddílů. Po dvou letech se vrátil do Prahy, kde působil jako učitel nejprve na předměstích (Libeň, Bubny), pak na chlapecké měšťanské škole v Jindřišské ulici. V letech 1926-1934 vedl Dětskou farmu na Libeňském ostrově. 27. dubna 1907 se oženil s Boženou Vávrovou. Později ji hodnotil jako výjimečnou ženu, která mu pomáhala, posilovala ho při všech útrapách a stála mu vždy po jeho boku. Zůstal však bezdětným. Na Silvestra 1935 utrpěl při lyžařském kurzu vážnou nehodu, když jeho a dvě děti u Bodovisek (bývalá Bobí bouda) porazil neopatrný německý brněnský lyžař Gerhard Schwarz. Kvůli tělesným i duševním následkům události byl podán návrh na odchod do dočasné penze a v polovině roku 1937 byl Štorch přeložen na dočasný odpočinek. V lednu 1939 odešel do penze definitivně. Jako penzista během druhé světové války psal Štorch především povídky z pravěku. V letech 1941-1945 však žádná jeho kniha nebyla vydána. O Vánocích roku 1940 jej postihla další nehoda a oslepl na pravé oko. Přesto pokračoval v psaní. Manželka byla po operaci v roce 1949 upoutána na invalidní vozík a odkázána na jeho neustálou pomoc. Nový režim mu zabral jeho domek v Lobči i půlku jeho bytu v Praze. Proto nabídl své sbírky, spisy, knihy, rukopisy, korespondence a diapozitivy Vlastivědnému muzeu v Hořících, které je přijalo v roce 1954. V následujících letech se jeho zdravotní stav prudce zhoršil, 25. června 1956 ve svých 78 letech zemřel.

v naší knihovně: *Bronzový poklad, Čarodějův učedník, Lovci mamutů, Minehava, Osada Havranů, Volání rodu*

Tom Clancy, vlastním jménem Thomas Leo Clancy Jr., (12. duben 1947 – 1. říjen 2013) byl americký spisovatel. Nejznámější tvorbou jsou jeho fiktivní válečné knihy založené na popisu současných vojenských technologií.

Vystudoval Loyola High School a Loyola College. Byl dvakrát ženatý a měl 5 dětí. Žil v Prince Fredericku ve státě Maryland. Zemřel v nemocnici v Baltimoru v noci z 1. na 2. října 2013. Podle jeho knih byly vytvořeny počítačové hry a také seriál Jack Ryan a film Jack Ryan.

v naší knihovně: *Bez milosti.com, Čestný dluh, Hon na ponorku, Hra o stát, Jasně nebezpečí, Net Force, Operační centrum, Špinavá hra, Z rozkazu prezidenta, Živý nebo mrtvý*

Karel Kryl (12. duben 1944 – 3. březen 1994) byl básník a písničkář, hlavní představitel československého protikomunistického protestsongu v letech 1963-1989. Mnohé jeho písně zlidověly a staly se z nich symboly boje proti totalitní moci. Po roce 1989 dále v rozhovorech pro média a ve své tvorbě nesmlouvavě kritizoval dění ve společnosti. Psal si vlastní hudbu i texty, v jeho repertoáru byly jak satirické nebo vážné písně reflektující společnost, tak poetické a melancholické balady. Přezdívá se mu „básník s kytarou“.

Karel Kryl se narodil v moravské Kroměříži, v rodině knihtiskařů, která vlastnila tiskárnu, založenou roku 1909 v Novém Jičíně jeho dědečkem a Ferdinandem Scottim. Tiskárna Kryl & Scotti (od roku 1936 tiskárna Karel Kryl) vydala za téměř 30 let své existence velké množství především bibliofilských tisků. Tiskárna byla v roce 1950 komunisty zlikvidována (tiskařské stroje byly před zraky Karla, jeho sourozenců a rodičů rozbity a odvezeny do šrotu) a rodina přestěhována do suterénu neudržovaného domku v Pavlovského ulici (později Kapitána Jaroše). Karel Kryl chtěl být

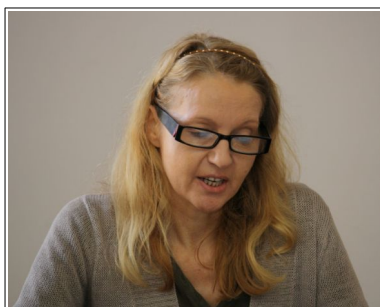
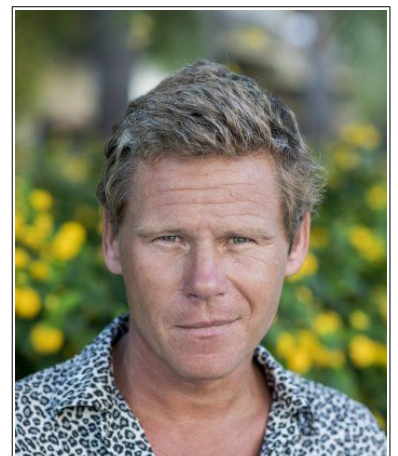
zpočátku hrnčářem po pradědečkovi (absolvoval Keramickou školu v Bechyni v letech 1958-1962), posléze se ale rozhodl věnovat hudbě a poezii. Jeho první vydanou písní je Nevidomá dívka, kterou v roce 1968 nahrála skupina The Bluesmen a nazpívala Hana Ulrychová. Jeho první deska byla vydána půl roku po invazi armád pěti socialistických států v čele se Sovětským svazem, přičemž titulní písnička Bratříčku, zavírej vrátka vznikla údajně naprosto spontánně v noci 21. srpna 1968, jako okamžitá reakce na vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Karel Kryl odjel z Československa 9. září 1969 na písničkářský festival v západoněmeckém hradě Waldecku. Po dvou týdnech se rozhodl podat si žádost o politický azyl a v Německu zůstal dalších dvacet let. Jeho desky až do roku 1989 vycházely v exilu. V roce 1973 se oženil s Evou Sedlářovou. Od roku 1976 do své smrti žil s Marlene Bronsert. Spolupracoval s redakcí Svobodné Evropy, nejprve externě, od roku 1983 pak jako zaměstnanec. Podílel se na sportovních a hudebních pořadech. Psal básně, písně a knihy. Nepožádal o německé občanství, protože by přišel o československé a toho se nevzdal po celý exil. Do Československa se Karel Kryl vrátil 30. listopadu 1989, aby se zúčastnil pohřbu své matky (zemřela 24. listopadu). Karel Kryl zemřel náhle a zcela nečekaně na srdeční příhodu dne 3. března 1994 v Mnichově ve věku 49 let; dva dny předtím byl ještě v Praze. Zádušní mši celebroidal jeho přítel arcipat benediktinského Kláštera břevnovského Jan Anastáz Opasek v klášterním kostele sv. Markéty v Praze. Karel Kryl je pochován na Břevnovském hřbitově sv. Vojtěcha. 17. ledna 1989 obdržel Karel Kryl v exilu v Los Angeles od Klubu Československé kultury Cenu Jana Zahradníčka za českou poezii. 18. dubna 1991 obdržel v Praze ocenění Deska desek za posledních 25 let za album Bratříčku, zavírej vrátka. 29. května 1991 převzal cenu Mladé fronty. 6. července 1991 obdržel v Plzni Zlatou Portu. 19. února 1992 převzal cenu knihovníků za Knížku Karla Kryla. V letech 1990 a 1991 rovněž převzal zlaté desky za alba Rakovina a Bratříčku, zavírej vrátka, obou alb se prodalo čtvrt milionu kusů. Karel Kryl je držitelem několika ocenění in memoriam: stříbrné pamětní medaile Univerzity Karlovy za přínos pro duchovní rozvoj a morální podporu národa (1994), Ceny Františka Kriegla (1995) a ceny České Grammy (Síň slávy – 1995). Dále obdržel in memoriam Čestnou medaili T. G. Masaryka, kterou mu udělilo Masarykovo demokratické hnutí. 28. října 1995 mu prezident Václav Havel udělil in memoriam medaili Za zásluhy II. stupně. 28. října 2014 mu český prezident Miloš Zeman udělil Řád Tomáše Garrigua Masaryka I. třídy. 3. června 1995 mu byla odhalena pamětní deska v Novém Jičíně, 12. dubna 1996 busta v Kroměříži. 24. dubna 1999 byla na budově Keramické školy v Bechyni odhalena busta s pamětní deskou, coby jejímu absolventovi z let 1958-1962. 17. listopadu 2004 mu byla odhalena bronzová pamětní deska v Jihlavě na Domě kultury. Další pamětní desky má v Teplicích, Olomouci a slovenské Žilině. V současné době (březen 2009) jsou po něm pojmenovány ulice v Praze-Stodůlkách, Brně, Varnsdorfu, Příbrami, Novém Jičíně a Zelenči. 12. dubna 2014 byla umístěna pamětní deska na jeho rodný dům v Kroměříži. 25. září 2014 byla otevřena stálá Expozice Karla Kryla v Měšťanském pivovaru v Kroměříži. 27. června 2018 byla před budovou ostravské pobočky Českého rozhlasu odhalena Krylova socha od Davida Moješčíka.

v naší knihovně: *Knížka Karla Kryla, Země Lhostejnost*

Mons Kallentoft (15. duben 1968) je švédský spisovatel a novinář.

Pracoval v reklamě a novinách, debutoval románem *Pesetas*. Za tuto knihu získal prestižní Katapultpriset za nejlepší švédský debut roku 2000. Napsal další dvě oceňované beletristické práce. Jeho čtvrtou knihou byl detektivní román *Zimní oběť* s hlavní hrdinkou kriminální inspektorkou Malin Forsovou. V této sérii ve Švédsku dále vyšly knihy *Podzimní vražda*, *Jarní mrtvola* a *Páté roční období*.

v naší knihovně: *Letní smrt, Zimní oběť*

Irena Obermannová (17. duben 1962) je česká spisovatelka, scenáristka a dramaturgyně.

Narodila se v Praze. V roce 1980 maturovala na Gymnázium Ohradní a v roce 1986 absolvovala pražskou FAMU, obor dramaturgie a scenáristika. Pracovala jako dramaturg ve tvůrčí skupině ČT Anny Beckové na několika diskuzních pořadech (např. *Ženský hlas* s Ester Kočičkovou či *Domácí štěstí* s Ivou Hüttnerovou). Svou první knihu *Frekvence tygra* napsala ve

čtyřiatřiceti. Je rozvedená. Z manželství s hudebníkem Danielem Kohoutem má dvě dcery. Irena Obermannová se prohlašuje za feministku a o mužích tvrdí, že jsou „pomalí troubové“, zatímco ženy jsou podle ní „určeny k jasnozřivosti“.

v naší knihovně: *Deník šílené manželky, Deník šílené milenky, Divnovlásky, Láska jako Řím, Normální záznaky, Příručka pro neposlušné ženy*

Charlotte Brontëová (21. duben 1816 – 31. březen 1855) byla anglická spisovatelka, třetí nejstarší z pěti sester Brontëových. Její romány se, stejně jako romány jejích dvou mladších sester Emily a Anne, počítají ke stěžejním romantickým dílům anglické literatury.

Narodila se ve vesnici Thornton poblíž Bradfordu v rodině anglikánského kněze irského původu Patricka Brontëho. V roce 1820 se rodina přestěhovala do Haworthu, kde byl Patrick Brontë jmenován vikářem. Roku 1824 byla se svými čtyřmi sestrami poslána do dívčí školy v Cowan Bridge v Lancashire; tuto školu později popsala ve svém nejznámějším románu *Jana Eyrová*. Chudé poměry, v nichž tam žila, ovlivnily její zdraví a psychický vývoj a uspíšily smrt jejích dvou starších sester, které obě zemřely v roce 1825 na tuberkulózu. Vrátila se tedy domů na faru v Haworthu, kde začala spolu se sestrami Emily a Anne a bratrem, básníkem Branwellem Brontëm, popisovat životy a potíže obyvatel svých imaginárních království. Charlotte a Branwell psali povídky o své zemi Anglii a Emily a Anne články a básně o své – Gondalu. Příběhy byly velmi propracované a vzá-

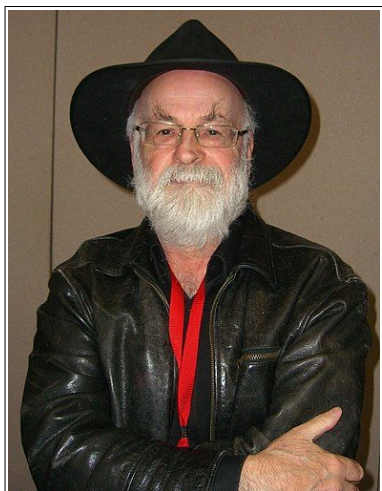
jemně spjaté – část rukopisů se dochovala dodnes. Tento zájem je upoutal po dobu jejich dětství a dospívání a připravil je pro jejich pozdější literární život. Charlotte pokračovala ve studiu na škole v Mirfieldu v letech 1831-1832. Zde potkala mnoho svých celoživotních přátel. Později se živila jako učitelka a guvernánka v mnoha rodinách po celém Yorkshire. V roce 1842 Charlotte a Emily odcestovaly do Bruselu, kde dostaly zaměstnání v penzionátu – Charlotte učila angličtinu, Emily hudbu. V říjnu 1842 Charlotte odjela zpět do Anglie, nicméně v lednu 1843 se do penzionátu vrátila. Druhý pobyt ale byl velmi nešťastný, stýskalo se jí po domově. V lednu 1844 se tedy vrátila do Haworthu. Zkušenosti z penzionátu zúročila v románech *Profesor* a *Villette*. V září 1848 zemřel její bratr Branwell, jediný syn rodiny, na tuberkulózu a celkovou sešlost, posílenou drogovou závislostí na opiu s kodeinem a silným alkoholismem. Na tuberkulózu brzy poté zemřely také Emily Brontëová (v prosinci 1848) a Anne Brontëová (v květnu 1849). Po smrti svých sourozenců Charlotte žila sama se svým otcem. Oslněna vidinou nesmírného úspěchu, který měl vzejít z *Jany Eyrové*, několikrát navštívila Londýn a začala se pohybovat ve vznešenějším prostředí. Nikdy se už nevrátila do Haworthu na víc než několik týdnů. V červnu 1854 se Charlotte Brontëová provdala za Arthura Bella Nichollse, pomocného kněze jejího otce – vikáře. Její úmrtní list označuje za příčinu její smrti tuberkulózu, podle pozdějších výzkumů se však jednalo o vysílení následkem nadměrného zvracení v době těhotenství (*Hyperemesis gravidarum*). Existují také domněnky, že mohla zemřít na tyfus, který mohla dostat od Tabithy Ackroydové, své služebné, která zemřela na tyfus krátce předtím. Byla pohřbena v rodinné hrobce v Haworthu.

Sestry Brontëovy na obraze, který namaloval jejich bratr Branwell. Sám byl na obraze původně také, ale později se vymazal.

v naší knihovně: *Jana Eyrová, Nemilovaná, Obdivovaná, Shirley, Vilette, Zbožňovaná*

Terry Pratchett, celým jménem sir Terence David John „Terry“ Pratchett, OBE (28. duben 1948 – 12. březen 2015) byl anglický spisovatel věnující se převážně žánru fantasy. Je známý především svou sérií knih Úžasná Zeměplocha. Do češtiny jeho dílo překládal Jan Kantůrek.

Pratchett se narodil v Beaconsfieldu v anglickém hrabství Buckingham Davidovi a Eileen Pratchettovým. Absolvoval High Wycombe Technical High School (nynější John Hampden Grammar School), kde byl klíčovým členem debatní společnosti a psal příběhy do školního časopisu. Prvním publikovaným dílem byla krátká povídka Kšeft v Hádesu uveřejněná ve školním časopise, když mu bylo 13 let, a poté v časopise Science Fantasy v roce 1963, za což obdržel 14 liber. Po odchodu ze školy v roce 1965 získal práci v místních novinách Bucks Free Press a později působil v několika dalších regionálních novinách v jihozápadní Anglii. V roce 1968 se Pratchett oženil s Lyn Purves a v roce 1976 se manželům narodila dcera Rhianna Pratchett, která je dnes autorkou fantasy a novinářkou. V roce

1998 obdržel Řád britského impéria v hodnosti Officer za službu literatuře. V roce 1999 mu byl udělen čestný doktorát literatury na universitě ve Warwicku. Ke konci roku 2007 bylo Pratchettovi diagnostikováno onemocnění Alzheimerovou chorobou. Dne 1. ledna 2009 jej Alžběta II. jmenovala rytířem, díky čemuž mohl Pratchett užívat titul sir. V roce 2009 Pratchett oznámil, že chce podstoupit eutanazii, dříve než se nemoc dostane do kritického stadia. V roce 2010 byl vybrán, aby na toto téma přednesl 1. února 2010 tzv. Dimblebyho přednášku (Richard Dimbleby Lecture byla založena na památku reportéra BBC Richarda Dimblebyho v roce 1972; od té doby je každoročně vybrána a poctěna významná osobnost, aby přednesla přednášku na aktuální téma). Přednášku s názvem Shaking Hands With Death (Potřást si rukou se smrtí / Smrtěm) Pratchett napsal, ale vzhledem ke zdravotnímu stavu ji nemohl přednést, a proto ji přečetl Pratchettův přítel herec Tony Robinson. Terry Pratchett zemřel ve svém domě 12. března 2015 na následky Alzheimerovy choroby.

v naší knihovně: *Barva kouzel, Čarodějky na cestách, Čaroprávnost, Magický prazdroj, Mort, Soudné sestry, Svobodnej národ, Zasláná pošta*

Jaroslav Hašek (30. duben 1883 – 3. leden 1923) byl český spisovatel, publicista a novinář, autor nejpřekládanější knihy české literatury (58 jazyků v roce 2013), proslulých Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války.

Rod Hašků byl z otcovy strany sedlácký a měl kořeny v jihočeských Mydlovarech. Rod matky Kateřiny, rozené Jarešové, byl také z jižních Čech. Jeho otec Josef Hašek, učitel matematiky a náboženský fanatik, předčasně zesnul na intoxikaci alkoholem. Zaháněl jím bolesti způsobené rakovinou. Chudoba pak donutila jeho matku Kateřinu se třemi dětmi stěhovat se více než patnáctkrát. Ve čtyřech letech lékař u malého Jaroslava diagnostikoval srdeční vadu a zakrnělou štítnou žlázu. Dětství Haškovo bylo běžné, klukovské, prodchnuté dobrodružstvími s vrstevníky a četbou Karla Maye a Julese Verna. To se však změnilo v Haškových jedenácti letech, kdy se do Lipové ulice, kde tehdy Haškovi bydleli, nastěhoval vysloužilý námořník Němeček. Dospívajícího Haška si obtočil kolem prstu,

tahal z něho peníze, které Hašek i kradl doma, a začal ho vodit do hospod, včetně neblaze proslulé Jedové chýše v Apolinářské ulici, kde ho učil pít alkohol. Krátce poté, co začal Hašek studovat na gymnáziu v Ječné ulici, zemřel jeho otec. V roce 1897 se jako student gymnázia zúčastnil protiněmeckých nepokojů v Praze. Byl zatčen a učitelé gymnázia ho kvůli tomu přiměli z ústavu „dobrovolně“ odejít. Poté se učil drogistou v Kokoškově drogerii, nakonec maturoval na Československé obchodní akademii v Resselově ulici. Na akademii se spřátelil s Ladislavem Hájkem, a společně napsali a vydali parodii lyrické milostné poezie Májové výkřiky, ve které se Hašek prvně vysmál patosu a vstoupil na půdu humoristické literatury. Po maturitě se stal zaměstnancem banky Slavia, brzy se ale začal živit výhradně novinářinou a literaturou. V té době se také seznámil s českými anarchisty. Začal vést bohémský a tulácký život. V roce 1907 se stal redaktorem anarchistického časopisu Komuna a byl za svoji činnost krátce vězněn. Ve stejném roce se zamiloval do Jarmily Mayerové, ale kvůli jeho bohémskému životu ho její rodiče nepokládali za vhodného

partnera pro svou dceru. Když byl zatčen za znesvěcení vlajky v Praze, rodiče Mayerovou vzali na venkov v naději, že to pomůže skončit jejich vztah. Přesto se 23. května 1910 s Jarmilou Mayerovou oženil. Po roce manželství se však Jarmila vrátila k rodičům poté, co byl Hašek zadržen, když se snažil předstírat svou vlastní smrt. Podle jiných zdrojů šlo ovšem o vážně míněný pokus o sebevraždu, motivovaný pochopením, že řádného manželského života není schopen. Po tomto pokusu byl nakrátko hospitalizován v psychiatrické léčebně. Od roku 1911 přispíval do Českého slova, dále pak do Pochodně, Humoristických listů, Kopřiv, Karikatur, nějaký čas vedl též Kynologický ústav, což ho později inspirovalo ke knize Můj obchod se psy. V roce 1911 založil Stranu mírného pokroku v mezích zákona. Založil ji se svými kumpány ve vinohradské hospodě U zlatého litru, aby parodoval tehdejší politický život. V tomto období byl spolu s Františkem Langrem, Emilem Arturem Longenem a Egonem Erwinem Kischem spoluautorem řady kabaretních vystoupení, kde byl i hlavním účinkujícím. V době vypuknutí první světové války žil Hašek s kreslířem Josefem Ladou, který později ilustroval Dobrého vojáka Švejka. V roce 1915 Hašek narukoval v Českých Budějovicích k 91. pluku a s ním odjel na haličskou frontu v Rusku. 24. září 1915 padl do zajetí v bitvě u Chorupan. Až do léta 1916 byl v zajateckém táboře Totskoje, kde vstoupil do Československých legií. Poté byl zařazen do čs. pluku, kde působil jako písař, emisar náborové komise a střelec. Pak byl přeložen ke spojovacímu oddílu, kulometnému oddílu (v němž se zúčastnil bitvy u Zborova) a do kanceláře 1. pluku. V březnu se Československé legie vydaly na známou anabázi, s cílem připojit se k Západní frontě přes Vladivostok. Hašek s tím nesouhlasil a odjel do Moskvy, kde začal spolupracovat s bolševiky. V dubnu přestoupil z čs. legií do Rudé armády. Byl poslán do Samary, následující rok byl ředitelem armádní tiskárny v Ufě, náčelníkem oddělení pro práci s cizinci aj. Na konci roku 1918 působil jako velitel oddílu Čuvašů v Rudé armádě a jako zástupce vojenského velitele bugulmského okresu. Poté působil na Sibiři, kde vydával několik časopisů. Roku 1920 byl v Irkutsku, kde působil jako člen městského sovětu, zraněn při vražedném útoku. Ve stejném roce onemocněl tyfem a v květnu se v Krasnojarsku oženil s tiskárenskou dělnicí Alexandrou Grigorjevovou Lvovovou, zvanou Šura, která o něj po onemocnění pečovala. Po návratu do Československa nebyl souzen za mnohoženství jen díky tomu, že v Rusku nebyl zrovna pořádek a neuznávaly se vzájemně různé mezinárodní smlouvy. Do Československa byl Sověty vyslán s cílem organizovat komunistické hnutí. V tom mu však zabránily dvě okolnosti a tím pro Haška zájem o komunistickou politiku skončil a vrátil se ke svému bohémскому způsobu života. Navštěvoval hostince v Praze i okolí, v nichž psal své povídky. Mnoho historek z této doby sepsal Haškov přítel Zdeněk Matěj Kuděj. 25. srpna 1921 Hašek odjel s malířem Jaroslavem Panuškou a s manželkou Šurou do Lipnice nad Sázavou. V této době už byl vážně nemocný a nebezpečně obézní. V Lipnici začal psát své vrcholné dílo, Švejka. Nakonec se dostal do stavu, že nemohl psát, přesto dále diktoval kapitoly Švejka ve své ložnici. 3. ledna 1923 zemřel na ochrnutí srdce.

v naší knihovně: *Abeceda humoru M/Z, Dědictví po panu Šafránkovi, Dekameron humoru a satiry, Fialový hrom, Lidožroutská historie, Májové výkřiky, Maloměstský pitaval, Neznámé osudy dobrého vojáka Švejka, Osudy dobrého vojáka švejka za světové války 1.,2., Politické a sociální dějiny strany mírného pokroku v mezích zákona, Povídky I, Povídky II, Procházka přes hranice, Reelní podnik, Tajemství mého pobytu v Rusku, Utrpení pana Tenkráta, Zrádce národa v Chotěboři*

Regionální osobnosti – duben

Jaromír Vochoc – administrátor, farář, kaplan, kněz, emigrant

03.04.1918 (Vodolenka u Domažlic) – 02.11.1977 (Kanada)

místa působení: Domažlice, Horšovský Týn, Vimperk, Trois Rivières (Kanada)

Absolvent semináře v Českých Budějovicích, na kněze vysvěcen 14. června 1942. Následující rok začal působit jako kaplan v Domažlicích, kde setrval až do března 1946. Poté krátce činný na pozici administrátora v Horšovském Týně. V roce 1949 odchází do Vimperku. Odtud za dramatických okolností uprchl přes hranice před nastupujícím komunistickým režimem. Krátce setrval v Bavorsku, aby nakonec zakotvil v Kanadě. Ve městě Trois Rivières poblíž Québecu působil jako duchovní správce v katolické nemocnici. V roce 1977 podlehl následkům dopravní nehody.

Václav Šturm – teolog, kazatel, jezuita, autor odborných publikací

04.04.1533 (Horšovský Týn) – 27.06.1601 (Olomouc)

místa působení: Praha

Zpočátku navštěvoval vikariátní školu v Horšovském Týně, poté byl v roce 1555 vyslán z Prahy na studia do Říma jako jeden z dvanácti českých mládenců vybraných Ferdinandem I. Zde absolvoval a byl přijat samotným zakladatelem jezuitského řádu Ignácem z Loyoly do řehole. Po návratu do Prahy roku 1558 se stal uznávaným teologem-polemikem a oblíbeným kazatelem. Kázání psal nejprve latinsky a teprve pak je překládal do rodného jazyka. Napsal řadu promyšlených polemik proti Jednotě bratrské. Byl rektorem semináře v pražském Klementinu a od roku 1565 doktorem svatých písem. Napsal Srovnání víry a učení bratří starších (1582), podal kritiku na nový bratrský kancionál (1587-1588). V roce 1575 vypracoval společně s Hostounským pro císaře Maxmiliána spis proti České konfesi. V boji proti Jednotě bratrské se proslavil letákem „Šest důvodů pěkných a krátkých, kterýmiž se důvodně prokazuje, že jednota bratří boleslavských z Boha není a že žádný v ní spasen být nemůže.“ Jezuitskou nesnášenlivost vůči nekatolíkům ve svých teologických spisech zakrýval strojenou laskavostí a někdy i zdánlivou pochvalou. Přes toto pokrytectví jsou jeho české spisy významným literárním pramenem. Sám Josef Dobrovský označil jeho bibliografické zprávy za „velmi přesné a správné“. Pozn.: Žili v Horšovském Týně uvádí jako datum úmrtí 27. dubna 1601.

Jan Fridrich – vlastivědný badatel, regionalista, železničář, autor odborných publikací

07.04.1915 (Rokycany) – 17.01.1988 (Plzeň)

místa působení: Horšovský Týn

Regionální historik a vlastivědec, povoláním železničář. Věnoval se studiu dějin komunikací na Stříbrsku a Plzeňsku a sociálních dějin 16. až 17. století. Odborně publikoval – je autorem 13 studií o historii Horšovského Týna. Přestože nebyl profesionálním historikem, dosáhl velmi vysoké odborné úrovně a významně přispěl k objasnění nejstarších dějin města a panství do poloviny 19. století.

Matěj Šlais – archivář, knihkupec, básník

23.05.1896 (Hluboká) – 08.04.1976 (Domažlice)

místa působení: Kdyně, Domažlice, Horšovský Týn

Narodil se jako prvorozený syn rolníka v Hluboké u Kdyně, dětství prožil na zemědělské usedlosti v Dobříkově. Vyučil se knihkupcem u M. F. Krátkého v Domažlicích, poté nastoupil do zaměstnání v knihkupectví Jana Kuneše ve Kdyni. V roce 1917 byl odveden k pěšímu pluku a poslán na rumunskou frontu. Po válce, roku 1919, si ve Kdyni otevřel knihkupectví a papírnictví, fotografoval a vlastním nákladem vydával pohlednice. Od roku 1925 vystříhoval z novin všechny zprávy o Kdyni a vytvářel tak podrobnou kroniku Kdyňska. V roce 1955 se stal okresním archivářem v Domažlicích, po územní reorganizaci v roce 1960 přešel do OA v Horšovském Týně. Do důchodu odešel roku 1971. Autor básnických sbírek: Kytice vzpomínek, Z rodného kraje, Domov a kraj s grafickou výzdobou A. Moravce a J. Hlavsy.

František Damas Veřtát – administrátor, rektor, kněz, duchovní

24.11.1918 (Tábor-Měšice) – 08.04.1993 (Tábor)

místa působení: Domažlice, Horšovský Týn, Milavče, Štítary, Tábor

Ordinován 5. července 1944 v Brně, na začátku 50. let internován komunisty v rámci „Akce K“ zaměřené na likvidaci klášterů a mužských řeholních řádů. Po uvolnění z internace působil na řadě míst Domažlicka, například ve Štítarech. V letech 1977 až 1978 činný jako administrátor v Horšovském Týně, od 1. února 1978 do 30. září 1991 v téže funkci v Domažlicích. Zde se mu povedlo zajistit rekonstrukci fasády a střechy arciděkanského kostela. Opraveny byly také stropní fresky na jeho klenbách. V září roku 1991 odchází do poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Táboře. Pozn.: Otomar Hana uvádí datum narození 28. listopadu, ostatní zdroje 24. listopadu 1918.

Josef Kapic – funkcionář TJ Jiskra Domažlice, turista, učitel, autor odborných článků

09.04.1913 (Díly) – 29.06.1980 (Domažlice)

místa působení: Domažlice, Horšovský Týn, Klenčí pod Čerchovem

Po působení na školách v Klenčí a Horšovském Týně nastoupil v roce 1958 na domažlickou „dvanáctiletku“. Zde vyučoval až do roku 1976, kdy odešel do důchodu. Kromě pedagogické činnosti se také věnoval regionální turistice – řadu let působil jako předseda okresního odboru turistiky TJ Jiskra Domažlice. Také pořádal přednášky o Chodsku a publikoval odborné články v místním tisku.

Jan mladší Popel z Lobkovic – nejvyšší purkrabí, předseda královské komory, šlechtic

1510 – 12.04.1570 (Praha-Hradčany)

místa působení: Horšovský Týn

Významný představitel původem středočeského rodu Lobkoviců z Polabí, přední osobnost české stavovské obce. Již roku 1544 se stal nejvyšším komořím, 1549 prezidentem královské komory a konečně v roce 1554 nejvyšším purkrabím. Do západočeského prostoru vstoupil roku 1539, kdy koupil od Ronšperků do dědičného vlastnictví rozsáhlé panství Horšovský Týn, a to za sumu 8482 kop grošů českých. Svůj majetek částečně investoval do velkorysé proměny starého horšovskotýnského hradu v honosnou renesanční rezidenci. Impulzem byl velký požár roku 1547. Přestavba byla zahájena opravou západního křídla starého biskupského hradu (sgrafitto datované letopočtem 1550), při té příležitosti vznikaly renesanční fresky, zobrazující mj. jak Jana z Lobkovic, tak jeho první manželku Annu z Bibrštejna. V padesátých letech 16. století dal Jan postavit východní křídlo s bohatými štíty, vstupním portálem a průjezdem do nádvoří.

František Ringelhahn, ml. – sochař, měšťan

13.04.1755 (Domažlice) – ?

místa působení: Horšovský Týn

Syn Františka Ringelaha staršího, činný od roku 1780. V roce 1781 pracoval na bočních oltářích v kostele sv. Anny, který se nachází v blízkosti Horšovského Týna. Další práce zde provedl řezbář Karel Legát.

Adolf Velhartický – básník, prozaik, dramatik, překladatel

09.05.1882 (Horšovský Týn) – 13.04.1932 (Tábor)

místa působení: Soběslav

Vlastním jménem Adolf Tomáš Waldmann. Úředník, beletrista, překladatel z francouzštiny a italštiny. Patřil k nejpłodnějším autorům své doby. Rozsah jeho díla, široký záběr, tematika a nakonec i jeho básnický pseudonym nás nenechává na pochybách, že jeho uměleckým vzorem byl Jaroslav Vrchlický. On sám se však pokládal za pokračovatele Julia Zeyera. Psal básně a prozaická díla. Ve své době slavily úspěch jeho dramata s historickými náměty (např. Kateřina z Lichtenburka, Konopištský pán). K dobovému úspěchu jeho dramatických děl zřejmě přispělo i přátelství s dramatikem, režisérem

a tehdejším šéfem činohry Národního divadla Karlem Hugo Hilarem, se kterým společně založili umělecký časopis Moderní život. Velhartický dále publikoval ve Světozoru a Lumíru. Významná je i jeho překladatelská činnost, zejména překlady z francouzštiny a italštiny (např. A. France, G. Flaubert, G. d'Anunzio).

Wilhelm Kurt – ředitel živnostenské školy, učitel, geolog, odborný publicista, vysídlenec

26.05.1862 (Adamov) – 17.04.1950 (Waldmünchen – Německo)

místa působení: Karlovy Vary, Staňkov, Horšovský Týn, Pivoň, Poběžovice

Chlapec z početné rodiny rolníka Johanna Kurta vystudoval reálku a učitelský ústav v Českých Budějovicích. Po krátkém působení v jižních Čechách se v roce 1886 dostal na Domažlicko a postupně učil na školách ve Staňkově, Horšovském Týně, Pivoni a nejdéle v Poběžovicích, kde založil pokračovací školu. Poběžovické škole věnoval i rozsáhlou geologicko-mineralogickou sbírku. Zasloužil se o zahájení dolování v Otově a v Mutěnině. Publikoval v německých časopisech. V Českých Budějovicích vydal průvodce Führer durch den Böhmerwald, údajně jednoho z nejlepších průvodců Šumavou. Za své zásluhy byl v době První republiky jmenován vládním radou a ředitelem živnostenské školy v Karlových Varech. V roce 1946 musel odejít do Bavorska. Zemřel a pohřben je ve Waldmünchen.

Josef Maurer – předseda Spolku občanů německé národnosti, architekt, projektant

17.04.1932 (Zámělíč) – 19.03.2004 (Neutraubling – Německo)

místa působení: Horšovský Týn

Narozen v obci Zámělíč na Domažlicku, v roce 1946 byl s rodinou odsunut do Bavorska. Poté vystudoval pozemní stavitelství a již roku 1966 vlastnil projekční kancelář. Po pádu Železné opony se stal předsedou Spolku občanů německé národnosti (1993-2001), velmi přispěl ke zlepšení vzájemného porozumění mezi Čechy a sudetskými Němci. Také inicioval pravidelná setkání občanů německé národnosti v Horšovském Týně. Zemřel v březnu roku 2004 po těžké nemoci.

Richard Guldan, prof., Ing. – stavební inženýr, univerzitní profesor, autor odborných publikací, emigrant

21.04.1901 (Mířkov) – 03.07.1955 (Hannover – Německo)

místa působení: Smolov, Horšovský Týn, Praha, Vídeň, Hannover

Absolvent reálky v Českých Budějovicích a pražské Německé techniky. Vzdělání si doplnil ve Vídni. V Praze poté vedl katedru stavitelství z betonu. V té době odborně publikoval. Po válce šest měsíců internován, poté odešel do Německa, kde se v Hannoveru stal v roce 1949 samostatným profesorem. Před válkou často jezdil do Horšovského Týna, kde na Malém předměstí trávil dovolenou. Autor odborných vysokoškolských učebnic a skript, např. *Elementare Baustatik* z roku 1936.

Anna Ježková – ředitelka hudební školy, učitelka hudby

26.01.1917 (Staňkov) – 21.04.2008 (Staňkov)

místa působení: Horšovský Týn, Holýšov, Domažlice, Staňkov, Kdyně, Klatovy

Ředitelka první hudební školy v Horšovském Týně v letech 1950-1954. Absolvovala plzeňskou obchodní školu a Městskou hudební školu Bedřicha Smetany. Zřídila si vlastní hudební školu ve Staňkově, umělecky činná byla i v Domažlicích, Kdyni, Holýšově a Klatovech.

Erna Haberzettlová – básnířka, ošetřovatelka, odbojářka, politický vězeň

29.04.1901 (Horšovský Týn) – 05.03.1945 (Vídeň)

místa působení: Horšovský Týn, Stříbro, Vídeň

Narodila se jako nemanželská dcera. Matka Erba Vítková pocházela ze starého selského rodu, z něhož pocházel i český režisér a dramatik Emanuel Bozděch (1841-1888). Otec Eduard Haberzettl, který byl horšovskotýnským lesmistrem na hájence v Peřině a snad jediným evangelíkem ve městě, ji po roce uznal za vlastní a vzal si její matku. Verše začala psát v mládí, některé z nich byly otištěny v krajanském tisku. Vystudovala učitelský ústav ve Stříbře a provdala se. Před válkou a během ní pracovala jako ošetřovatelka, také ve vojenském lazaretu. Zapojila se do činnosti proti nacistickému režimu, byla zatčena a uvězněna v koncentračním táboře. Podmínečně propuštěna. Před koncem 2. světové války spáchala sebevraždu pravděpodobně z obavy z nového zatčení.

Karel Herbert Storch – architekt, vysokoškolský pedagog, autor odborných publikací

30.04.1906 (Horšovský Týn) – 05.01.1973 (Praha)

místa působení: Praha

Profesor průmyslové školy a ČVUT v Praze. Spolu s manželkou Zorou (roz. Myslivečkovou) projektoval vily, vnitřní zařízení i tovární budovy. Je autorem řady učebnic a vysokoškolských skript, z nichž nejvíce ceněn byl slovník *Odborná němčina pro architekty*. Vydal i řadu vědeckých studií, které vycházely v časopisech *Stavba*, *Pozemní stavby* nebo *Architektura v ČSR*. Publikoval též v zahraničních odborných časopisech, a to v němčině, angličtině a francouzštině.

Kalendárium událostí – duben

Návštěva českého krále Jana Lucemburského v Domažlicích – 04.1318

V Domažlicích se na Velikonoce roku 1318 konal za účasti českého krále Jana Lucemburského památný domažlický sjezd. Na něm byl úmluvami s odbojnými českými pány ujednáán tzv. Domažlický mír, který šlechtě poskytoval značnou nezávislost i spoluúčast na vládě. Panstvu byla tímto de facto svěřena správa země.

Odvlečení staňkovských zvonů Němci, Staňkov – 02.04.1942

Psaná informace o odvlečení staňkovských zvonů pro zbrojní účely pochází od Emanuela Kubla, úředníka státních drah. V několika svazcích popsal události 30. – 50. let 20. století a to včetně let válečných, kdy bylo zakázáno vést oficiální kroniky.

Založení čtenářského spolku Měšťanská beseda, Domažlice – 02.04.1861

Nástup tzv. Bachova absolutismu na počátku 50. let 19. století s sebou přinesl i zánik prvního čtenářského spolku v Domažlicích – „Slovanské lípy“. V roce 1852 vzniká nový čtenářský spolek, i ten je však brzy z moci úřední zrušen. Oživení nastává až po pádu Bachova absolutismu. V dubnu roku 1861 vzniká spolek „Měšťanská beseda“, který si dává obnovu knihovny za hlavní úkol. Knihovna spolku skutečně vzniká po roce 1870 a existuje téměř 25 let.

Požár Horšovského Týna roku 1547 – 13.04.1547

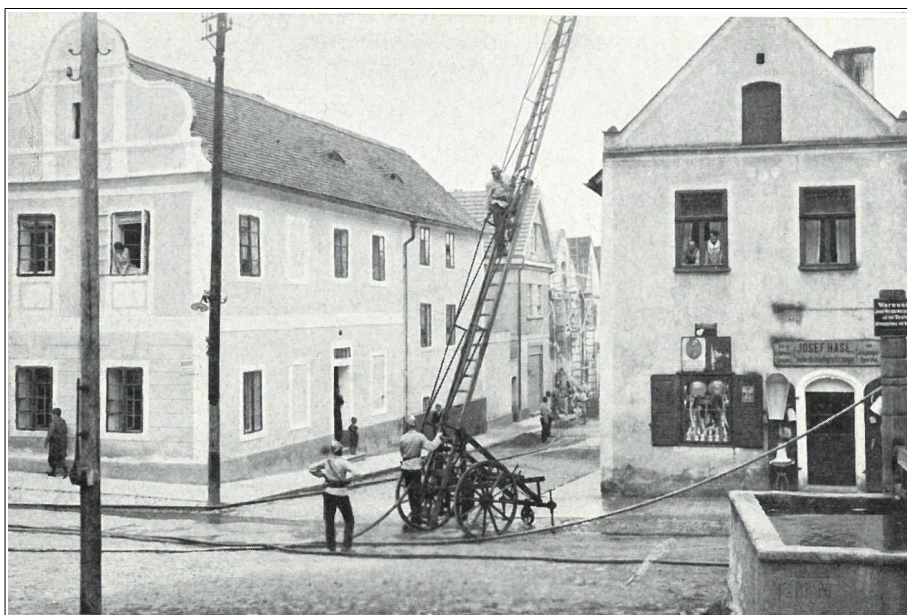
Zpráva o požáru z roku 1547 patří mezi vůbec nejstarší dochované informace o Horšovském Týně a je zapsána v Knize pamětihodností města, která poměrně podrobně zachycuje všechny důležité události z let 1539-1768. Dne 13. dubna 1547 v 18 hodin vypukl oheň v městské sladovně a velmi rychle zachvátil zámek, celé předměstí pod zámkem, nazývané někdy také „Na Božeži“, a kromě toho i panský dvůr, který vyhořel „do gruntu“. Při požáru přišlo o život nejméně 20 osob (13 žen a 7 mužů). Další velké požáry byly zaznamenány v roce 1559 a 1574.

ze Zpravodaje města Horšovský Týn, 7/2003, autor Marie Bretlová

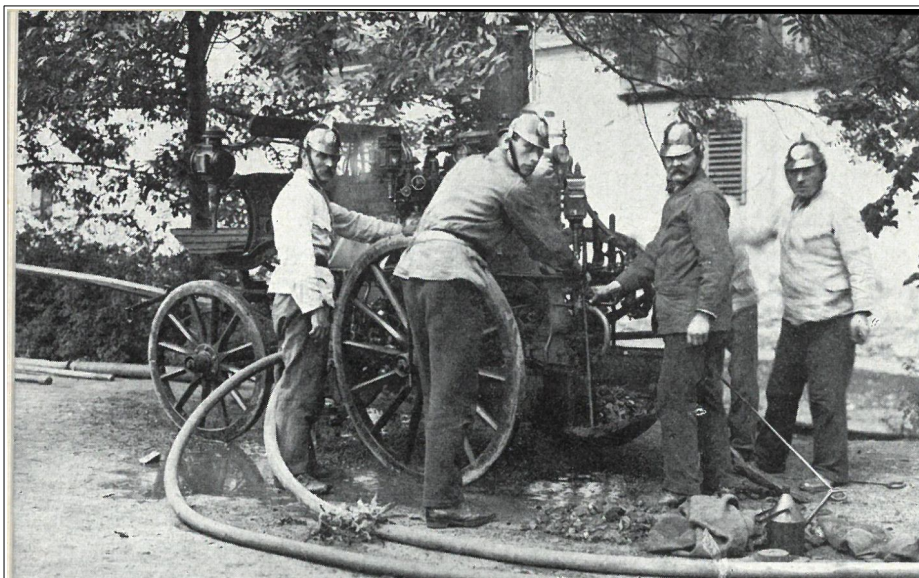
Požáry v Horšovském Týně

Mezi nejobávanější živelní pohromy patřily ve všech obcích a městech požáry, při nichž nezřídka lehla popelem značná část zástavby včetně významných církevních i světských staveb a lidé často během krátké chvíle přicházeli o střechu nad hlavou i o veškerý svůj majetek, neboť tehdy neměli ještě k dispozici potřebné vybavení, kterým by mohli rozpoutanému živlu čelit. Z písemných pramenů dochovaných ve Státním okresním archivu Domažlice lze vysledovat, že také městečko Horšovský Týn bylo ve své historii postiženo několika ničivými požáry, z nich především čtyři nejrozsáhlejší z let 1547, 1689, 1708 a 1801 podstatně změnil vzhled města.

Zpráva o požáru z roku 1547 patří mezi vůbec nejstarší dochované informace o Horšovském Týně a je zapsána v Knize pamětihodností města, která poměrně podrobně zachycuje všechny důležité události z let 1539-1768. Dne 13. dubna 1547 v 18 hodin vypukl oheň v městské sladovně a velmi rychle zachvátil zámek, celé předměstí pod zámkem, nazývané někdy také „Na Božeži“, a kromě toho i panský dvůr, který vyhořel „do gruntu“. Při požáru přišlo o život nejméně 20 osob (13 žen a 7 mužů) a majetkové škody byly nesmírné. V době katastrofy byl tehdejší držitel horšovskotýnského panství Jan ml. Popel z Lobkovic zrovna na polním tažení v Německu s císařem Ferdinandem I. Po návratu do H. Týna našel svoji manželku a děti ve stáji Na Velkém předměstí, která jim skýtala po požáru útočiště, neboť jim zbyly pouze šaty, které měli na sobě. Lobkovic dal poté zámek rozšířit a přebudovat na renesanční sídlo.

Hasiči při cvičení na spodním náměstí, 1926.

Další požár, který městský písař zaznamenal, vznikl v září roku 1559, v neděli po sv. Jiljí po 20. hodině na „předměstí Březským“ (zřejmě dnešní Velké předměstí). Oheň se rozšířil „od Maška řezníka“ a padlo mu za obět 11 chalup. Kronikář poznamenal, že šlo o požár „kladný“.

Za několik týdnů poté, 21. září v 19 hodin, vypukl další oheň na předměstí Stránském (dnes pravděpodobně část města při levém břehu Radbuzy), rozšířil se „z stodoly za Zídkem“ a zničil 6 dvorů.

V roce 1566 rozdělila městská rada mezi 7 měšťanů mosazné obecní stříkačky, aby bylo možno v případě potřeby rychleji zakročít.

Při následujícím požáru, který vznikl v neděli 15. srpna 1574 ve dvě hodiny odpoledne rovněž na tehdejší Stránském předměstí (vzešel „z stodoly Vyšemirkovy u řeky a odtud zapálilo se na druhý“), vyhořelo celkem 19 dvorů včetně stodol, naplněných právě sklizenou úrodou. Pohořelí obdrželi hned na druhý den od pánů domažlických pomoc v podobě obilí, chleba a „něco nádobí dřevěného“ a v úterý jim věnovali Kolovečtí 7 kbelců žita. Až o tři roky později vyšlo při výslechu najevo, že oheň úkladně založili Andrlé Chodrý a jeho pomocník Petr Chodrý z Křimic.

V roce 1576 dostalo 33 měšťanů obecní žebříky, které měli opatrovat, a dostali nařízeno, že „ti žebříkové nemají žádnému bez vůle p. purkmistra a pánův půjčování býti“. V témže roce bylo započato se stavbou vodovodu. V říjnu byla na městské náklady přivedena dřevěnými rourami voda z obecního rybníka pod Kněží horou do dvou kašen ve městě.

O dalším požáru, který vypukl v březnu roku 1689 v horní části náměstí a zřejmě napáchal veliké škody, se nezachovaly žádné podrobnější zprávy. Tehdy se zřejmě vodovod ukázal jako nedostačující, neboť byl vysloven úmysl najít silnější pramen, vybudovat dokonalejší vodovodní systém a přestavět kašny. Plánu se ujali členové městské rady Jung a Perweiller. Z pramene na jednom obecním pozemku za městem dokázali s pomocí obyvatel města za 12 týdnů svést vodu ke dvěma čtvercovým kašnám, z nichž jedna byla postavena před radnicí a druhá na dolní straně náměstí. Celé dílo bylo dokončeno 18. června 1689. Za položení rour od pramene až ke kašnám zaplatilo město 453 zlatých. Vyobrazení obou těchto kašen ze 17. století se nachází v Pamětní knize města H. Týn.

Zasazení Lípy Svobody v Domažlicích – 13.04.1919

První jaro v samostatném Československu bylo mj. také obdobím, kdy lidé hromadně vysazovali tzv. Lípy Svobody. V Domažlicích se jednalo o osamělý strom, situovaný před klášterním kostelem na domažlickém hlavním náměstí. Byl zasazen iniciativou sokolské jednoty za účasti všech spolků a politických korporací. Úvod slavnosti obstarala národní hymna v podání pěveckého spolku Čerchovan, projevy přednesli okresní starosta Max Duffek a starosta Sokola Jan Fastr. Během trvání První republiky se pak u stromu konaly v památné dny nejrůznější oslavy. Pozn.: Ani ne o 90 let později lípa vlivem nepříznivých podmínek uschnula a dne 2. února 2006 musela být poražena.

Odhalení pomníku obyvatelům Domažlic vězněným v koncentračním táboře Flossenbürg – 14.04.2010

Dne 14. dubna 2010 proběhlo u evangelického kostela v Domažlicích slavnostní odhalení pomníku domažlickým obětem koncentračního tábora Flossenbürg. Umělecké dílo má připomínat památku 149 domažlických obyvatel vězněných zde nacisty v průběhu 2. světové války, z nichž 9 nelidské podmínky nepřežilo. Pietní místo vybudovalo město Domažlice ve spolu-

práci s Československou obcí legionářskou.

Odhalení pomníku starosty města Petra Hany, Domažlice – 16.04.1933

Na Boží hod velikonoční dne 16. dubna 1933 dopoledne došlo v Hanově parku k slavnostnímu odhalení pomníku s bronzovou bustou Petra Hany, jejímž tvůrcem byl akademický sochař Alois Langenberger. Text pamětní listiny, která byla přečtena a poté vložena do základu pomníku napsal PhDr. Miroslav Halík a na pergamen jej umělecky přepsal profesor Jan Trefný. Slavnostní projev přednesl starosta města prof. Václav Pavlík. Slavnost zahájil mužský sbor pěveckého spolku Čerchovan.

Založení čtenářského spolku Slovánská lípa, Domažlice – 20.04.1845

V dubnu roku 1845 vznikl v Domažlicích první čtenářský spolek „Slovánská lípa“, který měl ve stanovách „cvičiti se v mateřské řeči“. Prvním knihovníkem se stal Matouš Pavlík. V úvodním roce disponoval spolek 62 knihami, zakoupenými ze zápisného a týdenních příspěvků 3 krejcarey od každého člena. Tyto knihy byly sepsány v inventárním seznamu nazvaném „Soupis knih českospolečenských v městě královském Domažlice od roku 1845“.

Požár Chodského hradu roku 1995 – 20.04.1995

V noci z 20. na 21. dubna roku 1995 vypukl v prostorách Chodského hradu požár, který způsobil škody za 30 milionů korun a nenávratně zničil na tři sta exponátů zde sídlícího Muzea Chodska. Kromě jednotek z Domažlicka při zásahu pomáhali i němečtí hasiči z Furth im Waldu, kteří tehdy na rozdíl od místních hasičů disponovali potřebnou výškovou technikou. Budova Chodského hradu s expozicí Muzea Chodska byla opětovně zpřístupněna na jaře roku 1999.

https://domazlicky.denik.cz/zpravy_region/

Noc z 20. na 21. dubna si budou nejen Domažličtí pamatovat jako noc, kdy Chodský hrad zachvátily

plameny. „Dnes návštěvníci Chodského hradu prakticky nemají možnost na objektu vyzorovat stopy po požáru. Jediné, co požár připomíná, je několik fotografií a požárem poškozená skříň v průjezdu. Ovšem v podkrovních depozitářích je dodnes cítit zápach spáleniny,“ řekl k neblahé události ředitel Muzea Chodska Josef Nejd. Pevnější část poškozených exponátů prošla pečlivou opravou a vrátila se zpět do

„muzejního života“. „Slouží k badatelskému studiu či jsou prezentovány na výstavách buď přímo v domažlickém muzeu či mimo něj,“ pokračoval Nejd a jako velký příklad uvedl takzvaný skříňkový betlém ze zimostřázu, který tenkrát utrpěl značné škody. „Část byla ohořelá, bylo poškozené sklo, uvolněné figurky,“ popsal ředitel. Nic ale nebylo takovou překážkou, aby se nemohl vrátit do aktivního muzejního života a opět korzovat po výstavách. Skříňkový betlém je totiž velmi unikátní a výtvarně atraktivně řešený kousek. „Bývá velmi často zařazován na výstavy. Vystavoval se nejenom v domažlickém muzeu a okolních expozicích, ale spatřili jej

návštěvníci také dvora Gigant v Záluží u Stoda, v Muzeu řemesel v bavorském Hilstett-Rötz, v bavorském Muzeu poutí v Neukirchen bei Heiligen Blut a dvakrát ‚vycestoval‘ na velkou výstavu betlémů do partnerského města Domažlic Ludres ve Francii,“ vyjmenoval užití unikátního exponátu ředitel Nejd.

Ovšem ne ke všem exponátům byly plameny milosrdné a Domažlice připravily o část dochované historie. Muzeum tak přišlo o nábytek z pokoje Jaroslava Vrchlického, skleněné vitráže z různých sakrálních staveb z Domažlicka a rozmočil se třeba i sádrový model sochy Jana Sladkého Koziny na Hrádku, který sloužil jako model k výrobě suvenýrů. Menší kopie Jana Sladkého byly velmi populárním artiklem ve třicátých letech minulého století. Nedochoval se ani model kaple, která měla stát na domažlickém hřbitově.

Proč ale požár vznikl, je dodnes velkou neznámou. „Případ tehdy převzali domažličtí kriminalisté. Až do února 1996 prováděli šetření. Vyžádali si i mnohé znalecké posudky, ale nepodařilo se zjistit konkrétní osobu, která by požár způsobila, a proto byla věc odložena,“ shrnula domažlická policejní mluvčí Dagmar Brožová. Požár tehdy nevznikl provozem muzea samotného, ale činností stavební firmy, která na Chodském hradu prováděla rekonstrukci započatou v roce 1992. Opravy v roce 1995 vrcholily, když k požáru došlo. „Co se přesně stalo, dnes již nikdo nezjistí, i když po Domažlicích koluje řada ‚zaručených‘ spekulací. Ty se mezi domažlickou veřejností objevují pravidelně právě v čase výročí požáru. Vzhledem k tomu, že existuje oficiální stanovisko vyšetřovatele, je zbytečné i po 25 letech podněcovat šíření fám,“ vyjádřil se Josef Nejd. l.

Od tragédie, při níž pomáhala řada dobrovolníků s vyklíčením hradu, uplynulo již čtvrt století. Za tu dobu

se protipožární zabezpečení posunulo na mnohem vyšší úroveň. Celý systém podléhá přísným pravidlům a zahrnuje řadu jednotlivých opatření, včetně těch nejjednodušších a nejzákladnějších. Například klíčový systém, hasicí přístroje, plán únikových cest. „V současné době muzeum užívá dva objekty, přičemž oba jsou ze zákona jako veřejné prostory připojeny na systém elektronické protipožární signalizace (EPS),“ podotkl ředitel. Při velkém zjednodušení funkčnosti systému, funguje vše tak, že dle odborníky schváleného projektu jsou v objektech umístěna čidla

teploty a kouř. Ty případné nebezpečí nahlásí do „sběrné“ ústředny. Odtud se signál dostává do vysílače a odtud bezdrátovou radiovou formou a nově i paralelní bezdrátovou datovou formou na takzvaný pult centrální ochrany v Plzni. Z Plzně pak zalarmují domažlické profesionální hasiče. Tento sofistikovaný systém ale není imunní vůči všemu. Malou neplechu může způsobit například počasí a atmosferické změny. Může tak dojít ke kolapsu některé z částí, k výpadku, k čemuž dochází nejčastěji při bouři, kdy blesk udeří do blízkého okolí. „Takový stav je ihned systémem vyhodnocen jako krizový, dochází k vyhlášení poplachu a následnému výjezdu hasičské jednotky,“ řekl závěrem ředitel muzea Josef Nejd. l.

Odhalení pamětní desky na Husově domě v Domažlicích – 21.04.1946

Bronzová pamětní deska, na níž je otevřená kniha s kalichem, byla odhalena na památku nacisty popravených členů Českobratrského sboru v Domažlicích. Uzlita byla firmou František Anýž v Praze. Nese nápis: Českobratrský evangelický sbor v Domažlicích památce svých popravených bratří:

JUDr. Antonín Žlábek * 9. 7. 1909 ve Slaném
+ 21. 4. 1943 v Berlíně Plötzensee
Jan Procházka * 12. 12. 1914 v Domažlicích
+ 21. 4. 1943 v Berlíně Plötzensee
Ladislav Vojtěch * 15. 4. 1919 v Domažlicích
+ 4. 4. 1940 v Drážďanech

V současnosti se pamětní deska nalézá na čelní stěně evangelického sborového domu vystavěného nad Hanovým parkem, vedle vchodu do budovy.

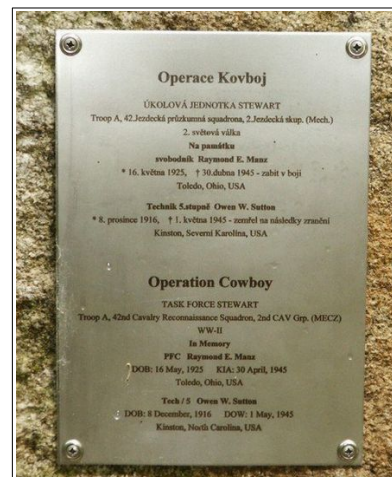
Zasazení lip na Chodském náměstí v Domažlicích – 24.04.1879

Dvacáté páté výročí svatby císařských manželů Františka Josefa I. a jeho ženy Alžběty se neslo v celém Rakousku-Uhersku ve velmi okázalém duchu. Výjimkou nebyly 24. dubna 1879 ani Domažlice, kde se nejprve uskutečnila bohoslužba a poté přijímal na Chodském náměstí hejtman Eckert blahopřání císařskému páru. Během odpolední slavnosti pak Sadařská jednota na zmiňovaném náměstí zasadila 4 lípy. Události se zúčastnil hejtman, obecní zastupitelé, žáci domažlických škol i řada místních obyvatel. Toho dne bylo takto po celém císařství vysázeno na 200 000 stromků.

Odhalení pamětní desky padlým americkým vojákům v zaniklé osadě Růžov – 28.04.2006

Dne 28. dubna 2006 byla v zaniklé osadě Růžov u Bělé nad Radbuzou slavnostně odhalena pamětní deska dvěma americkým vojákům, kteří padli při osvobozování regionu na konci dubna roku 1945. Svobodník Raymond E. Manz a technik Owen W. Sutton padli, respektive podleli následkům zranění, která utrpěli během střetu

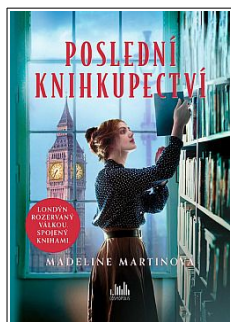

s oddíly SS. Pamětní deska se nachází na pozůstatku zdi rozbořeného domu.

Položení základního kamene domažlické nemocnice – 27.04.1859

Dne 27. dubna roku 1859 se v Domažlicích uskutečnilo slavnostní položení základního kamene nemocnice. Ten byl uložen do severozápadního rohu budovy, společně s měděnou schránkou obsahující zakládací listinu, dobový tisk a oběhové mince. Na slavnosti přednesli své projevy starosta města Jakub Florian nebo děkan a vikář Jan Fasteř, přítomno bylo množství hostů. Stavební práce, prováděné domažlickým stavitelem Bedřichem Federem, postupovaly velmi rychle a již na jaře následujícího roku tak mohlo proběhnout slavnostní otevření nemocnice.

Nabídka knih k vypůjčení v naší knihovně

Poslední knihkupectví - Madeline Martin

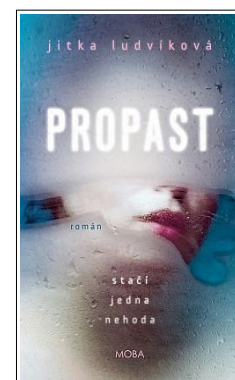
Grace Bennetová přichází v srpnu 1939 do Londýna a sní o novém začátku. Skončí ale jako pomocnice v malém zaprášeném knihkupectví. A to je problém – obchodu sice rozumí, jenže na čtení zatím nikdy neměla čas. Pak jí jeden milý mladý muž představí Hraběte Monte Christo a je z toho láska. Grace dočista propadne knihám a příběhům, které ji odvádějí od stále hrozivější situace.

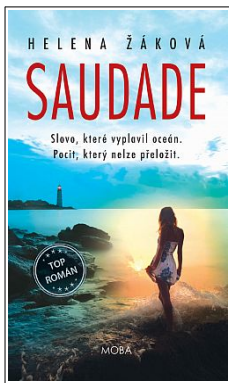
- historický román, 302 stran

Propast - Jitka Ludvíková

Někdy stačí malá chvílka nepozornosti a změní se toho až příliš mnoho... Román Propast je strhující příběh tří sester plný lásky, bolesti a nečekaných zvrátů. Sylva je mladá učitelka a má těsně před svatbou. Klára, matka desetiletého Martina, se svým druhým manželem čeká další dítě. Linda, nejmladší ze sester a umělkyně, si užívá svobody. Každá vede svůj vlastní život, každá je jiná. Jedno však mají společné – od dětství drží spolu.

- román pro ženy, 391 stran

Saudade - Helena Žáková

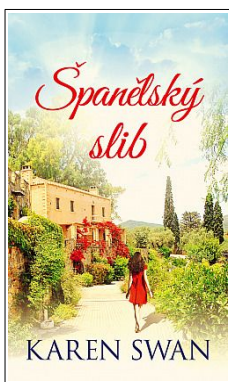
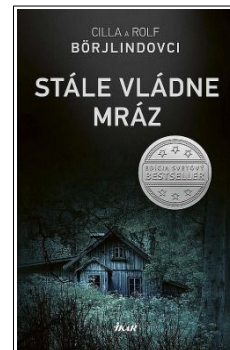
Román odehrávající se na divokém pobřeží Atlantiku přináší čtyři různé pohledy na tajemné Portugalsko. Středoškolačka Magdaléna se účastní výměnného studijního pobytu v Portu a objevuje svět surfařů a nikdy nekončící zábavy. Šestadvacetiletý Tom se ve svém melancholickém rozpoložení ocitá v pohádkovém regionu Algarve, kde se setkává s nešťastnou Portugalkou Beatriz. Další linie vyprávění zavádí čtenáře na konec 40. let.

- román pro ženy, 494 stran

Stále vládne mráz - Rolf Börjlind & Cilla Börjlind

Jedné noci nalezne bezdomovkyně Muriel v centru Stockholmu vyhublé a plačící mladé děvče. Jmenuje se Folami a podobně jako řada podobných dětí sem i ona přišla na vlastní pěst, úplně sama. Muriel ji odvede na místo, kde přechodně bydlí, ale po nebezpečném incidentu se tam už neodváží zůstat. Proto požádá o pomoc bývalého policistu a bezdomovce Toma Stiltona.

- krimi thriller, 436 stran

Španělský slib - Karen Swan

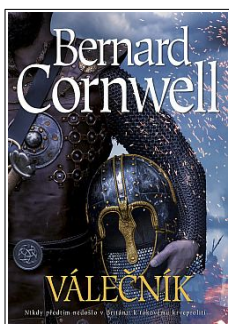
Jeden z nejbohatších španělských mužů umírá. Během přípravy pozůstalosti ho však postihne mozková mrtvice a jeho rodina s ohromením zjistí, že chce celý svůj majetek darovat mladé ženě, o níž nikdy neslyšeli. Co je zač a co je spojuje? Jeho nepochopitelné jednání jim pomáhá objasnit Charlotta Fairfaxová, londýnská poradkyně ohledně syndromu náhlého zbohatnutí, která to považuje za jednoduchý případ.

- román pro ženy, 383 stran

V otcových stopách - Danielle Steel

Jakobovi a Emmanuelle se podaří uniknout osudu mnoha nevinných obětí nacistického režimu a jsou po obsazení Německa americkými vojsky osvobozeni z koncentračních táborů. Odcestují do Ameriky a začínají spolu žít nový život na Lower East Side, kde berou i ty nejpodřadnější práce, aby se užívali. O desítky let později se Jakob díky talentu a štěstí prosadí na trhu s diamanty.

- psychologický román, 350 stran

Válečník - Bernard Cornwell

Válečník je závěrečný díl Cornwellovy románové série Anglosaská kronika, v němž kromě vyvrcholení úsilí o sjednocení všech saských království spisovatel líčí usmíření hlavního hrdiny se synem, křesťanským biskupem. Po letech bojů žije Uhtred z Bebbanburgu ve své nedobytné tvrzi a netouží po ničem jiném, než aby mohl dožít své dny zde, ve svém pravém domově, o nějž po celý život bojoval. To mu však osud nedopřává.

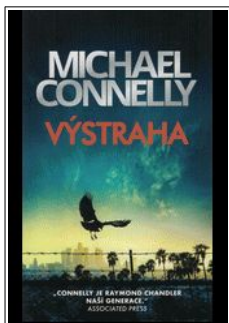
- historický román, 335 stran

Ve znamení lukostřelce - Martin Nesměrák

Z kolony rakouských válečných zajatců uprchne při průchodu landštejnskou zemskou branou jeden z ostře střezných vězňů. Okolnosti jeho útěku jsou natolik neobvyklé, že jeden z velitelů hradní posádky, Adalrik ze Sichelbachu, čelí podezření, že úmyslně umožnil nepříteli uniknout. Hned příští den navíc z kolony zmizí další dva lidé. Nepřehlednou situaci následně zkomplikuje nečekaný nález mrtvoly neznámého ozbrojence.

- historická detektivka, 363 stran

Výstraha - Michael Connelly

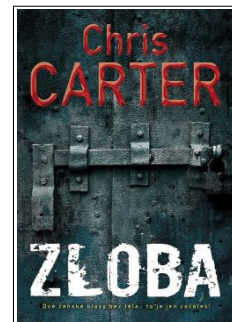
Příběh začíná rázně a na tempu neztrácí až do konce: McEvoye kontaktují dva losangeleští detektivové a informují ho, že je podezřelým ve vyšetřování vraždy Tiny Portrerové. Ta byla nalezena mrtvá a McEvoy s ní zhruba o rok dříve strávil noc. Tím jsou kostky vrženy.

- thriller, 357 stran

Zloba - Chris Carter

Na počátku příběhu dojde k podivné autonehodě a vzápětí je zatčen muž, podezřelý z dvojnásobné sadistické vraždy. Následující vyšetřování vede k odhalení vraha, který nejméně pětadvacet let unášel, mučil a vraždil oběti po celých Spojených státech, aniž měl někdo tušení o jeho existenci. Podezřelý tvrdí, že je jen pěšákem v obrovském labyrintu lži a klamu – dá se mu věřit? To má zjistit detektiv Robert Hunter.

- detektivka, 349 stran

Čekání na kocoura - Michaela Klevisová

Alice složitě hledá cestu k dospívající dceři, Delfína už nechce být dál single, Théo těžce nese stěhování z venkova do města, malý David se musí smířit s rozvodem rodičů... Jedno mají všichni hrdinové společné: lásku ke kočkám. Čtrnáct křehkých příběhů o vztazích lidí, kterým autorka přezdívá „kočkaři“, vám vykouzlí úsměv naotech a zároveň vás i dojme.

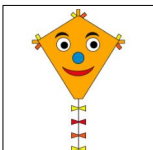

- povídky o zvířatech, 185 stran

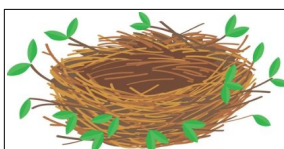
Obrázkové hádání

Uhodněte podle obrázků název knihy od uvedeného autora.

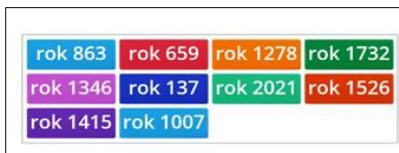
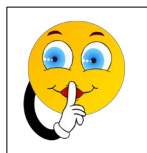
J. R. R. Tolkien aneb   a zase

Alan Marshall Už zase přes

Michaela Klevisová

Stieg Larsson ,která do

Alena Mornštajnová

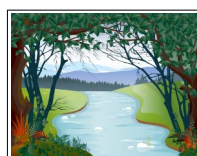
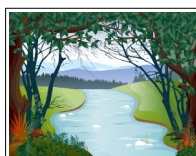

Ruta Sepetys

v

Jean Christophe Grangé

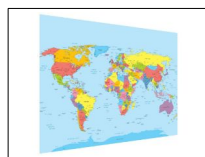
Hana Marie Körnerová

Michaela Klevisová

Alena Mornštajnová

Radka Třeštková

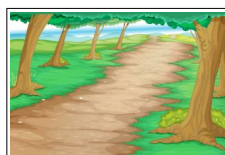
Robert Bryndza

v

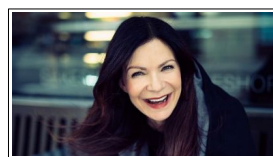
Karel Gott

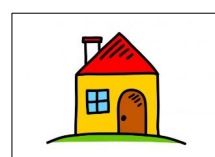
za

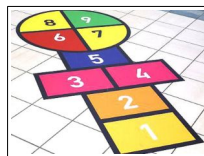
Lucy Maud Montgomery

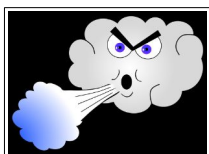
ze

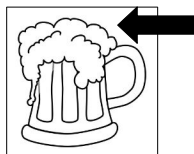
Daniel Cole

Radka Třeštková

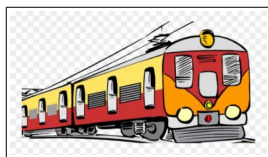
do

Paula Hawkins

ve

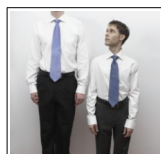
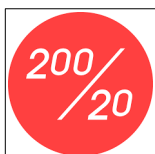
Marek Eben

za

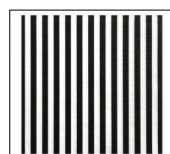
Agatha Christie

Johnn Boyne

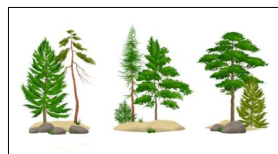
v

Jean Giono

, který

Stieg Larsson

, která si

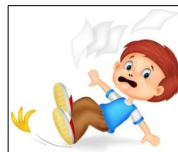

s

Narine Abgarjan

36 /12

z

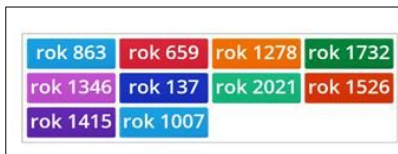
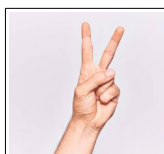
Jussi Adler-Olsen

v

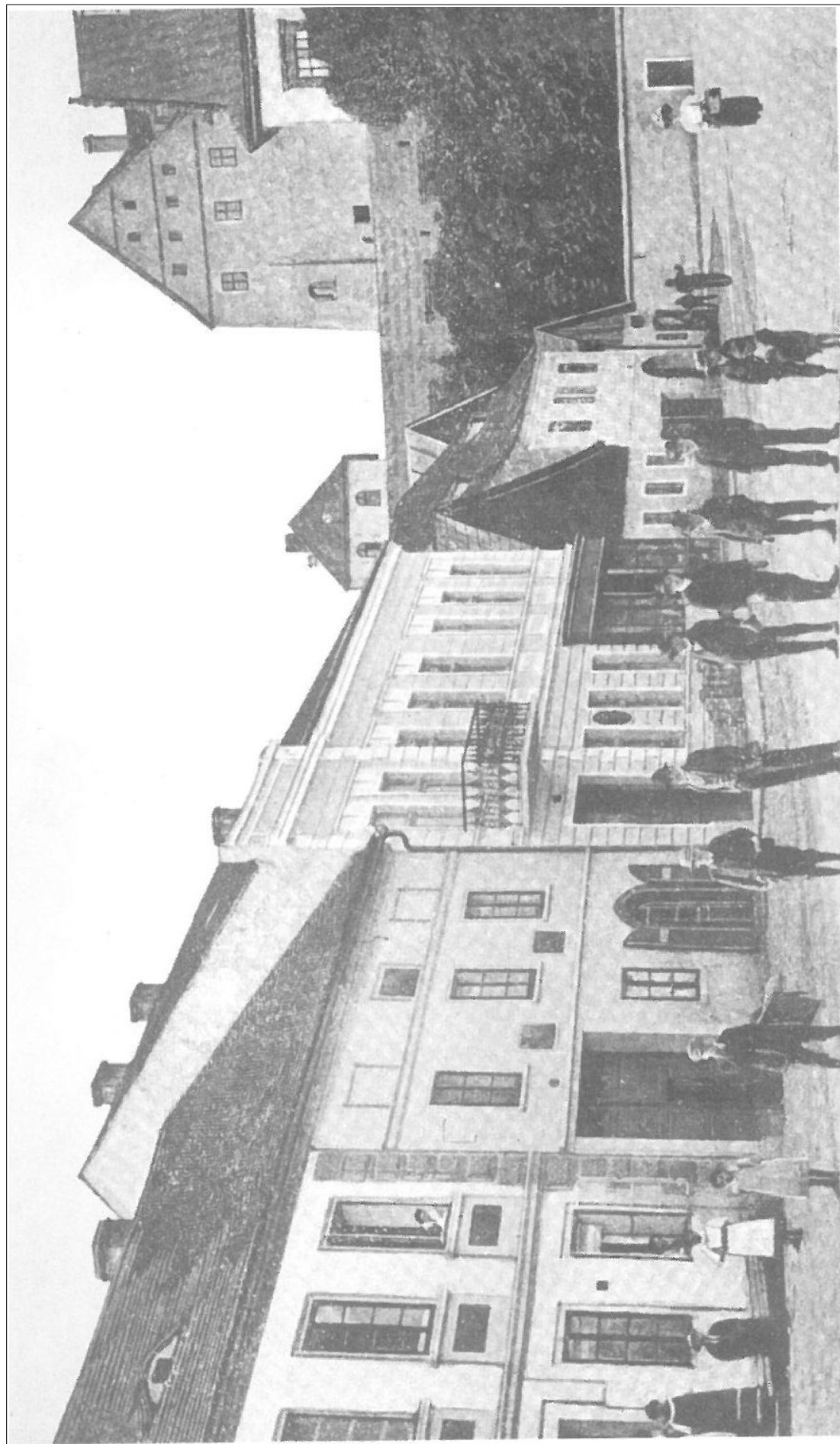
Jules Verne

červenec
srpen

řešení: Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky, Už zase skáču přes kaluže, Drak spí, Divka, která kopla do vosího hnízda, Tiché roky, Anna ze Zeleného domu, Hadrový panák, Foukneš do pěny, Divka ve vlaku, Myslenky za volanem, Deset malých černoušků, Člapec v pruhovaném pyžamu, Muž, který sázel stromy, Divka, která si hrála s ohněm, Tři jablka spadla z nebe, Žena v kleci, Dva roky prázdnin

Historie domů v Horšovském Týně
ulice Jana Littrowa

1908

12. 7. 2022

Takhle jste rozečetli první díl
nové série, který jste
v knihkupectví potkali...

Takhle čekáte
na vydání posledního
dílu.

Městská knihovna
náměstí Republiky 102
346 01 Horšovský Týn
telefon: 379 422 572
mobil: 731 614 064
e-mail: knihovna@htyn.cz
knihovnaht@seznam.cz
<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

půjčovní doba:

Po	9:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	zavřeno	
St	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Čt	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00	13:00 – 15:00